

Julia är lucia-kandidat nummer 5

LUCIA. För Julia Johansson har sång och musik alltid funnits med i livet. Liksom luciatraditionen. Varje år har hon lussat för släkten, men även för två personer hon inte har några blodsband med, men som är som vilka morföräldrar som helst.

SIDAN 10

SKATTETOPPEN 2008

Rejält påökt för direktörer och vissa kommunledare

NYHETER. Ålänningarna betalade 3 procent mindre i inkomstskatt 2008 jämfört med 2007. Totalt betalades 132 miljoner euro in.

18.595 ålänningar har drygt 13 miljoner euro att vänta i skatteåterbäring, medan 3.889 andra ålänningar i stället måste betala restskatt, totalt 7,2 miljoner euro.

En som hamnar på en saftig restskatt är **Anders Wiklöf** som måste betala 642.000 euro

till utöver de 88.000 han redan har erlagt.

Också i föl, liksom året före, har många direktörer i näringslivet fått rejält påökt. Viking Lines avgående vd **Nils-Erik Eklunds** lön steg med 20 procent till 225.000 euro och Ömsen-vd:n **Göran Lindholm** fick 7 procent mera eller 194.000 euro.

Största löneökningen av alla gick till **Peter Wiklöf**, Ålandsbankens nya vd, som fick påökt

med 83 procent till 230.000 euro från året före.

Det är också lönsamt för kommundirektörer att byta kommun eller stiga i hierarkin. **Carolina Sandell** fick påökt med över 50 procent när hon bytte från Geta till Jomala och **Bjarne Petterssons** lön lyfte med 30 procent när han blev stadsdirektör i Mariehamn från att ha varit stadssekreterare.

Nyan har hela listan!

SIDORNA 2-5

Fredsinstitutet leder EU-projekt mot våld

NYHETER. Ålands fredsinstitut har fått EU-pengar för ett projekt mot våld och sexslaveri. Projektet leds av institutet och genomförs i samarbete med Lettland.

–Att få möjlighet att driva detta interreg-projekt innebär för fredsinstitutet ett erkännande av vår kapacitet och en möjlighet att i en ny form fortsätta med det viktiga arbetet som i förlängningen också ger förutsättningar för fred, skriver institutet i ett pressmeddelande.

Inom ramen för projektet ryms bland annat forskning, kampanjer och ungdomsarbete. Central Baltic Interreg IVA-programmet finansierar närmare 80 procent av den totala budgeten på över 655.000 euro.

SIDAN 13

Åländska präster: Samkönad vigsel kommer på sikt

NYHETER. Förr eller senare skall par av samma kön kunna få kyrkovigslar i Finland. Det tror flera åländska präster, efter att den svenska kyrkans kyrkomöte sagt ja till det.

–Budskapet är kärlek, försoning och förlåtelse. Det hänger inte ihop med kön, säger en präst.

Men det kan ta tid.

–Det bryter inte mot det som står i Bibeln, men jag har svårt med det. Det handlar väl om ålder och inkörda hjulspår, tycker en annan präst.

SIDAN 6

Kommuner vill dela nämnd

NYHETER. Grannkommunerna Lemland och Lumparland tar ett nytt steg i det gemensamma arbetet. Nu finns planer på att kommunerna ska ha en gemensam teknisk- och byggnadsnämnd.

–Det här förslaget täcker upp både de som är för och emot en kommunsammanläggning, säger ordförande i Lemlands kommunstyrelse **Gun-Mari Lindholm**.

SIDAN 13

Kommunstyrelsens ordförande i Lumparland Brage Wilhelms och ordförande i Lemlands byggnadsnämnd Yvonne Sundbom-Korpi.

Som taget ur vilda västern. Omkring hälften av lagtingsledamöterna bar hattar ute i kylan, på väg till St Görans kyrka. En nygamal trend bland de åländska politikerna, männe?
Foto: STEFAN ÖHBERG

Spritvarning när lagtinget öppnades

NYHETER. Herrarna höll på traditionen med svart kostym när lagtinget inledde höstsessionen i går.

Inte heller presidievalet bjöd på några överraskningar, med omval på alla tre poster. **Roger Nordlund** (C) fortsätter som talman och

Gunnar Jansson (Lib) och **Gun-Mari Lindholm** (Ob) som första respektive andra vice-talman.

–Den gamla principen efterföljs inte längre, där oppositionen skall tilldelas första vice talmansposten. Det är ganska tråkigt, sade

Gun-Mari Lindholm efteråt.

Roger Nordlund talade med eftertryck om hur ålänningar använder alkohol.

–Den spritkultur vi har på Åland måste ändras, annars går det på tok för allt för många, säger han.

SIDAN 12

Poliser tog plastgevär

NYHETER. En man som bar på ett plastgevär i Mariehamns centrum fick polisen att ingripa under natten till måndag.

SIDAN 13

kultur

8

Maria Jansson visar "pennhantverk" i Godby. Nyan har träffat henne.

reportage

11

Chokladexperten **Jonas Hoffsten** har delat med sig av sina kunskaper på Åland.

sport

15

Johan Carlsson och lagkamraterna i IFK Mariehamn åkte till Spanien för att se Atlético Madrid.

åland 24 i kväll

I dagens Rakt På med **Nina Fellman** behandlas landskapets turismstrategi.

Mindre kommunalskatt från trion i inkomsttopp

Mariehamns stad gynnas i fjol av att bröderna Ben och Dick Lundqvist betalade stora summor i kommunalskatt till staden efter Lundqvistrederierna Alfas och Hildegaards lyckosamma år 2006. Men för 2008 sjunker summorna kraftigt från ”penningdraken”.

Framgången 2006 ledde till att dividenderna höjdes 2007, något som märktes i skatteintäkterna eftersom dividenderna räknas dels som förvärvsinkomst och dels som kapitalinkomst för ägarna. 2007 räknades också dödsboaktier in i bröderna Lundqvists inkomster. För 2008 betalar Ben Lund-

qvist 102.000 euro i kommunalskatt och Dick Lundqvist 76.000 euro. **Stig Lundqvists** dödsbo betalar 38.000 euro i kommunalskatt.

Saftig restskatt

Anders Wiklöf hade i fjol ungefär lika stora kapitalinkomster som året före, strax över 2 miljoner euro, men höjde för

2008 sin förvärvsinkomst kraftigt, från 80.000 till 283.000 euro. Det betyder 43.000 euro i skatteintäkter för Mariehamns stad.

Men Wiklöf har betalat in bara 88.000 euro i förskottsskatt, och det betyder att han har en saftig restskatt på 642.000 euro som väntar på att erläggas. (ao)

 BRÄNDÖ	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Pasanen Jukka Matti	185.442,73	0,00	48.677,46
Söderlund Klaus	113.357,36	0,00	25.052,71
Wahlström Björn Gösta	97.358,72	0,00	20.828,03
Törnroos Jan-Åke	83.039,52	3.491,94	161.29,58
Blomqvist Karl	80.562,75	0,00	10.907,65
Nordberg Torsten	63.739,22	15.456,72	14.553,18
Adamsson Raimo	60.708,20	17.607,10	14.334,52
Thörnroos Jan-Tore	77.806,98	0,00	6.397,72
Englund Kurt Harry Johan	57.086,41	16.465,75	12.908,07
Lindman Gun	69.711,22	0,00	11.032,02

 ECKERÖ	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Olsson Stig	59.544,14	141.769,56	39.712,46
Björkman Atle Volmar	109.270,45	0,00	23.533,19
Fellman Erolf	102.819,77	301,00	22.646,70
Johansson Bengt Sune	10.839,56	89.808,81	25.146,47
Mattsson Jan-Erik	73.032,19	24.092,90	20.009,58
Eklund Brage	21.220,54	69.575,52	19.802,72
Andersson Kaj Johnny	49.977,32	35.339,85	16.071,15
Renvall Krister Germund	66.042,09	16.639,76	15.624,46
Bertell Johan Lars Anders	77.740,45	2.630,40	15.487,75
Backman Solveig Margareta	0,00	78.021,00	21.845,88

 FINSTRÖM	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Mattsson Rafael dödsbo	35.982,51	1.502.205,08	383.708,67
Svenblad Diane	163.894,24	173.906,54	90.583,52
Eriksson Rolf G.W.	182.969,38	0,00	47.859,10
Fellman Roger	72.440,94	95.008,15	26.450,18
Eriksson Gerhard dödsbo	109.806,60	53.931,35	39.577,86
Blomsterlund Jesper	73.560,59	59.141,74	29.618,24
Erlandsson Ragnar	112.921,78	4.043,24	26.965,47
Melander Peter	106.394,04	0,00	16.619,90
Mattsson Jan Ove	97.324,20	0,00	17.881,58
Erland Olof	91.797,41	0,00	17.932,88
Johansson Lars-Yngve	36.542,73	55.108,54	18.972,08
Nordqvist Torsten Alfons	90.978,59	0,00	18.833,71
Karlsson Sören	90.208,52	523,10	18.585,15
Andersson Tage Holger	90.682,65	0,00	16.922,15

Nordqvist Anders Hugo Elias	33.545,78	57.000,00	18.710,41
Eriksson Mats Örjan	89.886,04	0,00	18.556,40
Eriksson Viveka	88.093,94	0,00	16.101,37
Lundberg Håkan	81.431,60	5.904,31	16.417,36
Böös Marja	86.731,19	0,00	4.792,32
Blomsterlund Carita	67.843,81	18.405,00	15.579,61
Pellas Mikael	60.187,48	25.434,13	16.335,35
Höglund Roger	77.857,99	6.669,52	16.617,16
Lundberg Richard Bertel	82.655,29	0,00	14.916,33
Pellas Åsa	58.245,64	24.265,57	15.534,50
Johansson Karin Cecilia	948,18	79.057,55	21.985,62
Saul Peter	79.590,29	0,00	15.274,98
Lampén Folke	74.837,40	4.385,81	14.284,93
Lundberg Birgitta Lillemor	78.534,91	0,00	13.797,65
Woivalin Folke	76.391,88	0,00	14.134,24
Nordström Marlene Elisabeth	39.048,41	36.633,37	14.305,50

 FÖGLÖ	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Sjöblom Harry	0,00	543.376,59	149.845,45
Helin Edgar	11.923,38	85.697,19	23.529,56
Eriksson Ragnar	389,86	95.660,44	26.417,01
Hovi Albert	13.958,41	78.236,87	21.037,66
Skogberg Anders	84.110,14	16,80	16.643,79
Eriksson Niklas	81.315,46	0,00	14.313,95
Kuhlman Bo Anders	78.125,15	0,00	14.680,41
Helin Johan	30.720,16	44.195,20	13.414,49
Pettersson Stig dödsbo	0,00	74.460,45	20.848,93
Carlstedt Börje	71.614,58	0,00	11.457,98

 GETA	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Österlund Yngve	109.194,10	0,00	24.380,57
Dahlblom Dan-Johan	86.366,09	255,07	17.536,86
Källström Ronald	83.327,50	56,30	132,54
Björke Per-Olof	29.682,39	45.000,00	14.592,65
Gottberg Göran	53.699,97	8.422,73	8.846,85
Pettersson Leif Stefan Mikael	61.003,39	0,00	8.210,64
Berndtsson Kjell	59.490,77	58,43	9.088,73
Björke Benita	11.247,65	45.000,00	12.600,00
Jansson Runar Jan-Erik	55.137,24	0,00	7.247,17
Sundberg Anders	39.541,62	14.114,33	8.127,88

 JOMALA	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Helén Gunnar	265.433,21	1.161,79	74.199,76
Gustavsson Ulla Elisabeth	23.026,51	222.453,86	62.223,67
Johansson Per-Erik	11.871,11	230.043,65	64.412,22
Sommer Nils Erik Christian	0,00	199.481,28	55.854,76
Vickström Edgar	183.801,59	0,00	48.160,50
Häggbloom Tom	29.434,34	127.596,08	37.672,42
Bengt Staffan	30.766,43	115.458,37	34.111,15
Stenlund Brage	36.697,82	100.994,26	31.204,78
Jansson Christer	65.788,46	67.369,86	29.152,50
Söderström Christer	130.506,71	0,00	30.668,65
Klingberg Dick	65.010,41	65.169,60	28.881,70
Ljungars Magnus	128.897,29	0,00	29.622,26
Jourdan Christophe	116.305,66	0,00	161,25
Eriksson Anders	92.855,90	21.262,58	24.466,00

Erikslund-Henriksson Tove	109.942,95	0,00	24.074,18
Karlsson Roland	42.712,81	66.234,00	23.494,96
Lindfors Marcus	102.352,73	0,00	22.214,78
Widén Olof	101.647,62	0,00	21.834,14
Jansson Jan-Peter	31.679,16	69.919,38	22.039,98
Koponen Ursula	53.558,31	46.349,00	20.559,33
Mörn Mikael	99.613,99	0,00	21.451,01
Viktorsson Sirkka	34.595,18	64.313,01	20.763,98
Karlsson Henrik Mats	97.116,82	295,60	20.937,57
Eriksson Bernt	16.235,97	78.015,39	21.406,19
Saarijärvi Markku Sakari	92.043,69	0,00	19.204,03
Ek Johan Mikael	87.705,55	4.178,39	19.060,20
Jansson Herbert	80.345,11	10.987,73	18.595,78
Rosenholm Ralf Johnny	90.289,08	0,00	17.122,67
Mansnerus Jörgen	87.425,39	0,00	17.321,61
Lindfors Bengt Sigvard	43.502,63	42.455,00	17.084,08

Lundqvistrederiernas entré. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

 HAMMARLAND	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Josefsson Monika Agneta	22.642,03	186.411,26	52.735,14
Nordlund Leif	16.6921,56	0,00	39.744,96
Eriksson Marina	32.655,06	106.692,39	32.445,14
Andersson Sture	76.740,73	58.345,44	30.705,36
Andersson Max	69.171,88	60.453,70	28.823,84
Söderlund Anders	17.451,58	100.980,59	28.489,71
Andersson Bert E. dödsbo	100.317,64	8.095,84	24.129,90
Fagerström Kai	100.888,28	390,66	22.134,94
Johansson Ronald Tor Mikael	99.028,14	0,00	20.056,86
Grönlund Bengt Leonard	43.287,38	52.188,03	19.714,03

 KUMLINGE	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Johanson Edgar	124.891,84	580,85	29.021,49
Samuelsson Karl Johan	82.892,51	0,00	39,87
Grönlund Satu Sinikka	74.888,00	0,00	13.298,68
Sjölund Inga Marlene	71.167,50	0,00	12.297,02
Perämaa Mats	67.908,27	0,00	10.433,06
Pettersson Ulf	52.604,97	13.516,24	10.673,10
Nordberg Maija-Riitta	57.857,70	7.699,55	10.754,81
Söderlund Göran	63.616,49	0,00	0,00
Gustafsson Nina Irmeli	63.428,35	176,61	10.126,72
Tetri-Öberg Eeva Marja Liisa	30.781,18	31.755,75	11.405,97

 KÖKAR	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Josefsson Ing-Marie	132.309,03	0,00	31.940,34
Söderholm Kim	75.480,17	171,71	14.070,17
Holmström Leif	67.378,32	0,00	5.711,16
Nordberg Simeon	66.427,10	0,00	11.091,15
Forsman Kurt	63.870,51	0,00	98.76,36
Brolin Stig	58.634,87	3.274,61	494,95
Finneman Kent	54.959,67	0,00	7751,34
Holmström Harry	52.243,84	0,00	6.257,26
Jorpes Jan-Erik	51.653,72	0,00	6.999,70
Sjöstrand Leo	50.280,30	928,22	6.633,95

 LEMLAND	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Husell Bror	468.723,73	714,00	138.110,89
Dahlman Henrik	71.058,11	393.488,53	122.823,09
Karlsson Anders	261.688,77	0,00	70.607,09
Dahlman Johan	169.325,55	49.565,77	56.486,37
Lindholm Göran	194.860,23	5.361,71	53.081,80
Ingves Anders	179.847,66	1.046,32	47.207,98
Donner Lars	176.199,28	522,90	45.912,18
Nordlund Gabriella	59.822,69	105.808,56	38.431,63
Hansson Tora	162.313,80	0,00	39.989,85
Mattsson Ragna	133.297,28	0,00	27.213,27

MARIEHAMN	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Wiklöf Anders	283.543,60	2.032.913,98	648.795,14
Lundqvist Ben	677.766,48	1.575.204,93	643.123,48
Lundqvist Dick	505.430,58	1.247.857,70	496.791,02
Lundqvist Stig dödsbo	241.551,46	781.958,73	285.300,15
Johnsson Sven-Erik	130.278,98	400.895,55	138.399,24
Dreijer Anna-Lena	5.470,24	523.958,02	120.686,19
Eriksson Sten-Anders	6.513,83	446.027,97	113.477,43
Eklund Nils-Erik	225.049,80	190.090,62	114.379,06
Eriksson Trygve	173.571,33	203.235,14	48.879,69
Grönlund Peter	375.384,40	256,15	106.396,91
Hägerstrand Börje	323.540,98	8.832,06	94.140,05
Schultz Göran	314.866,45	0,00	87.750,12
Kuitunen Pekka	206.510,60	104.466,04	84.564,33
Nordin Bengt Johan	307.045,47	0,00	14.785,43
Andersson Stefan dödsbo	225.599,75	71.387,78	81.255,61
Johansson Sven-Erik	91.896,10	199.551,24	70.929,54
Carlson Sture	210.630,56	71.536,12	71.331,93
Westling Lennart	274.572,75	866,74	130,01
Wiljanen Bengt	67.208,55	206.244,96	68.583,57
Mansén Linnea	1.986,60	259.734,43	70.621,41
Sviberg Tom	0,00	249.272,67	69.307,87
Jansson Kaj	239.302,90	656,60	65.782,26
Wiklöf Peter	230.310,80	843,15	62.964,86
Eriksson Riitta-Liisa Aulikki	41.567,93	187.322,87	54.191,98
Wikman Ingmar	74.563,49	150.296,08	54.683,40
Stjernschantz Johan	214.253,84	2.642,5	447,68
Lundqvist Yvonne	45.921,69	165.889,05	52.132,91
Husell Folke	161.995,59	49.470,46	54.423,22
Sjöblom Nils-Robert	148.260,67	62.066,35;	53.914,55
Rothberg-Olofsson Pia	106.426,55	94.168,19	50.154,45
Eriksson Ben	128.135,35	72.040,72	50.797,04
Ponthin Anders	193.967,49	4.130,86	1.156,64
Clemes Kjell	177.620,97	11.550,21	48.316,99
Grufberg Lennart	169.541,41	19.430,11	1.276,83

	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Sundblom Erik	69.006,39	117.410,07	40.120,07
Made Curt Göran	182.892,46	0,00	0,00
Blomqvist Björn	177.309,36	0,00	42.679,52
Eklund Gunnar dödsbo	69.894,36	104.763,27	40.925,69
Korvela Markku	110.761,34	61.616,28	41.447,54
Elmvik Mona	155.913,77	15.423,82	41.690,11
Boman Sven-Harry	154.998,51	15.782,22	42.349,50
Lundqvist Stefan	89.155,37	81.540,23	40.793,86
Sviberg Marie-Louise	10.371,29	160.315,97	44.886,74
Högbloom Harry	165.407,14	5.273,40	43.810,98
Porko Lars	170.494,76	30,19	42.939,09
Hermans Leif	161.009,27	8.060,12	42.340,53
Karlsson Dan	166.525,18	0,00	37.526,27
von Frencckell Hubertus	13.901,58	151.381,63	40.459,48
Simons Robert	117.656,34	46.687,90	39.150,45
Bergroth Tor dödsbo	0,00	164.134,74	45.957,73
Beijar Karin	37.990,74	123.331,50	38.347,27
Lundqvist Agneta	138.409,35	22.463,27	40.151,67
Eriksson Karl-Göran	137.090,27	22.208,13	38.145,54
Sundblom Torbjörn	42.334,51	116.273,52	37.104,96
Beijar Ann-Christine	29.482,93	123.541,50	36.477,76
Fagerlund Beryl	51.793,54	100.260,20	34.055,91
Ekman Boris	145.623,22	0,00	34.674,34
Virtanen Friman Conny	145.434,05	0,00	35.997,70
Simons Marina	111.410,60	33.318,62	33.536,55
Ekström Dick	108.459,25	35.958,62	32.274,98
Woivalin Dan-Erik	143.133,03	0,00	34.334,04
Lampi Nils	142.081,92	0,00	33.767,49
Lundberg Henrik	141.269,74	0,00	31.513,38
Nyström Kent	135.269,10	5.760,12	34.485,60
Hanses Jan	141.000,99	0,00	32.913,08
Eriksson Kenneth	70.700,59	69.793,56	31.817,35
Widman Daniel	128.856,02	11.527,55	32.778,37
Johansson Henrik	139.057,35	0,00	31.241,48

	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Andersson Hans LF	43.555,86	94.904,87	29.329,79
Eriksson Pär	53.521,66	83.692,23	31.016,72
Rajamäki Mikael Ilmari Allan	134.025,56	2.572,69	32.701,40
Eklund Lars-Johan	71.209,44	63.124,21	30.318,58
Björkman Tom	24.143,95	109.792,74	30.212,32
Izadkhashti Farajollah	130.255,08	0,00	31.293,35
Neovius Kenneth	129.815,08	0,00	30.400,09
Storsved Bertel	40.705,69	87.483,93	28.221,37
Gustavsson Kjell	0,00	128.000,00	35.840,00
Beijar Staffan	3.971,39	123.331,50	34.532,82
Lagström Mikael	29.487,22	97.759,10	27.988,12
Gustavsson Fredo	25.144,64	100.960,42	29.396,62
Ahlroth Juha	125.967,51	0,00	29.942,77
Andersson Dan Kristian	118.688,89	6.999,87	24.945,77
Gröndahl Mikaela	125.213,41	0,00	28.629,63
Silander Tage	125.017,83	0,00	29.292,32
Bergström Håkan	32.751,60	91.974,93	28.316,72
Söderblom Henry dödsbo	0,00	123.942,75	34.703,97
Koskinen Anneli	0,00	123.942,75	34.703,97
Lindström Lars Henning	122.324,43	0,00	28.083,41
Olofsson Stefan	121.980,16	0,00	28.023,61
Winter Harri	121.444,69	0,00	25.268,48
Ilmonen Klaus	101.324,56	20.005,15	26.384,80
Clemes Håkan	120.913,77	0,00	27.764,73
Nyberg Clara	67.763,39	52.560,35	26.278,40
Holmström Alf Tommy	120.105,48	0,00	26.669,55
Eriksson Kristian Elof	119.133,11	0,00	23.817,48
Abrahamsson Kurt-Viking	27.869,87	90.679,25	25.440,82
Pietilä Karl Gustaf	117.110,57	0,00	27.152,83
Karlsson Lars Olof	116.882,34	0,00	26.946,82
Olofsson Bjarne	116.361,29	0,00	24.430,70
Eliasson Thor-Alf	112.023,95	3.505,60	26.532,11

Mindre inkomst- och samfundsskatter

Ålänningarna betalade in 3 procent mindre i inkomstskatt än 2007. För aktiebolagens del var läget ännu mera bekymmersamt i fjol.

Inkomstbeskattningen för 2008 blev klar i slutet av oktober. Alla siffror redovisades i får. Ålänningarna betalade in sammanlagt 132 miljoner

euro i förvärvs- och kapitalinkomstskatt, en minskning med nästan 3 procent jämfört med året före. I landet som helhet ökade inkomstskattesumman med drygt 2 procent. 18.595 ålänningar får sammanlagt 13,2 miljoner euro i skatteåterbäring i början av december, i medeltal 700 euro var. Sett till hela landet betalas drygt 2 miljarder

euro i skatteåterbäring till 3,4 miljoner invånare. Strax under 3.900 ålänningar måste betala sammanlagt drygt 7 miljoner euro i restskatt, i medeltal 1.859 euro var. Siffran är betydligt högre än för landet som helhet där 670.000 invånare måste betala tillbaka nästan 870 miljoner euro, i genomsnitt 1.291 euro var. Aktiebolagen både på

Åland och i resten av landet gick dåligt i fjol och minuset blev stort i alla de åländska kommunerna jämfört med 2007. Sammantaget för hela landet har aktiebolagen betalat 24 procent mindre i samfundsskatt än året före. (ao)

Foto: ERKKI SANTAMALA

LUMPARLAND	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Eriksson Jan	48.268,78	65.345,47	24.603,81
Lax Thomas	83.175,74	0,00	14.102,84
Perjus Andreas	74.007,68	0,00	11.510,55
Joelsson Lennart	71.827,63	0,00	12.462,47
Gestranius Kjell	70.651,23	0,00	11.699,49
Mattsson Jörgen	70.229,94	0,00	11.003,33
Björkqvist Birgitta	64.197,78	0,00	89.17,64
Westerlund Anders	61.881,82	0,00	9.082,51
Björkqvist Guy	60.141,82	0,00	7.753,50
Danielsson Kjell	59.158,39	0,00	8.915,40

SALTVIK	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Widman Rolf	145.326,03	40.044,52	47.253,17
Karlsson Roger	137.779,20	0,00	33.241,05
Häggblom Mats	53.713,86	76.813,75	28.897,68
Jansson Brage	118.751,96	3.222,20	28.572,09
Lindbäck Peter	103.819,14	0,00	22.565,01
Boman Lars Bertel	93.761,91	70.86,80	21.782,30
Storgård Tomas	100.283,18	0,00	20.542,51
Björke Johan	34.081,08	60.284,20	16.631,49
Lindqvist Leena	93.433,82	0,00	18.822,02
Häggblom Gunnar	73.052,64	10.975,02	15.990,09

SOTTUNGA	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Saurén Gustaf	26.555,75	318.761,31	90.600
Rönnlöf Björn	131.464,48	18.348,81	35.960,75
Lindholm Rune Adolf	105.189,16	29.222,98	31.093,20
Danielsson Viking	66.238,07	11.315,72	14.181,35
Pettersson Tomas Mikael	66.484,64	7.843,40	13.029,24
Eklund Karl-Olof	42.956,57	30.619,08	13.582,79
Pettersson Regina	62.991,93	0,00	9.848,36
Petrell Raul	11.477,12	48.943,38	11.063,65
Jansson Anders	54.984,04	0,00	7.515,20
Lundgren Eddie	53.303,80	0,00	7.369,86

SUND	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Odelfors Bengt	149.616,00	7.032,00	1.968,96
Fagerlund Göran	91.272,33	36.743,30	27.737,52
Karlsson Agneta	120.658,76	0,00	25.811,70
Karlsson Ulf Martin	105.115,27	0,00	22.792,38
Teräs Patrik	98.085,98	0,00	16.926,61
Mattsson Karl Jerry	95.717,52	129,97	20.292,75
Lindqvist Christer	89.885,03	0,00	18.576,78
Lindeman Robert Ingmar	82.763,41	740,94	16.540,93
Karlsson Tony Andreas	80.512,30	0,00	14.916,29
Karlsson Roine	45.438,31;	32.029,72	14.583,12

Ollila i en klass för sig

■ En finländsk medelinkomsttagare skulle få arbeta i 222 år för att få ihop lika mycket pengar som Nokias styrelseordförande **Jorma Ollila** tjänar på ett år. Ollila hade de högsta förvärvsinkomsterna i Finland i fjol. Hans förvärvsinkomster var 7,8 miljoner euro, alltså cirka 650.000 euro i månaden. Enligt Statistikcentralens inkomstindex var medelinkomsten för en finländsk löntagare i fjol 2814 euro i månaden. Den summan gånger 12 plus semesterpenning, det vill säga en halv månadslön, blir en årslön på 35. 175 euro. (FNB)

VÅRDÖ	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Inkomstskatt
Sundman Per-Sune	4.701,84	24.7071,20	66.504,94
Granlid Leif	24.180,14	128.875,30	32.639,30
Abrahamsson Göran	101.724,42	0,00	21.882,96
Nordberg Jan-Erik	93.761,91	7.200,21	21.814,06
Gruner Karl Håkan	91.140,93	0,00	1.8571,02
Danielsson Jarl	80.973,10	655,58	15.953,09
Janson Lars-Johan	47.080,50	29.344,01	13.782,83
Nordberg Bengt	72.293,32	1.974,43	13.543,56
Malmström Björn-Olof	70.960,27	706,00	12.756,23
Påvals Göran	71.405,08	233,01	11.666,44

Många direktörer allt rikare

Don efter person? Ålandsbankens vd Peter Wiklöf kan vara nöjd med både bankens rörelsevinst och sin egen löneutveckling. Plus 83 procent jämfört med jobbet som Crosskey-vd. Foto: ERKKI SANTAMALA

Många direktörer i näringslivet har fått betydligt fetare plånbok jämfört med skatteåret 2007 – som också det var ett gott år för många av dem. Det största språnget uppåt i inkomsttoppen gjorde Ålandsbankens vd Peter Wiklöf.

Som Crosskey-vd hade Peter Wiklöf en lön på 125.000 euro. Som bank-vd hade han i fjol en lön på 230.000 euro – ett skutt uppåt med 84 procent på ett år! Också Viking Lines vd Nils-Erik Eklund fick en rejäl löneförhöjning i fjol, plus 20 procent till 225.000 euro. Bankdirektör **Torsten**

Carolina Sandell tjänar mer i Jomala än i Geta. Foto: ERKKI SANTAMALA

Nordberg i Brändö hade också en hyfsad löneutveckling – plus 14 procent på ett år till 63.000 euro. **Lars Porko**, vd för Ålands penningautomatförening Paf i fjol, fick påökt med drygt 7 procent från 158.000 euro

till 170.000 euro i fjol. **Stefan Rumander**, Paf, fick en förhöjning med 32.000 euro till 109.000 euro **Göran Lindholm** och **Tage Silander**, välbetalda direktörer för Ålands ömsesidiga försäkringsbolag, fick i fjol en tusenlapp mera i lönekuvertet varje månad jämfört med 2007. Lindholms förvärvsinkomster steg till 194.000 och Silanders till 125.000 euro i fjol. Även Rederi ab Eckerös vd **Björn Blomqvist** har löneförhandlat lyckosamt – i fjol fick han påökt med 15.000 euro till 177.000 euro.

Kommundirektörer Också flera kommundirek-

törer fick löneflyft under fjolåret. **Erik Brunström** fick ett lyft på 40 procent när han blev direktör i Geta jämfört med Finström, **Carolina Sandell** fick påökt med drygt 50 procent när hon övertog kommundirektörsposten i Jomala jämfört med Geta och **Bjarne Petersson** fick ett löneflyft med 30 procent när han bytte från stadssekreterartjänsten till stadsdirektörsjobb i Mariehamn. I inkomstsidor toppar han kommundirektörslistan med 100.000 euro. På andra plats kommer **Niklas Eriksson** i Föglö med en förvärvsinkomst på 81.000 euro. (ao)

Företagen – kommun för kommun

SÅ HÄR LÄSER DU TABELLEN
Företagets namn
Beskattningsbar inkomst
Skatter+avgifter sammanlagt
+ skatteåterbäring eller - restskatt
Uppgifterna gäller skatteåret 2008.

BRÄNDÖ			
Brändö Lax	934.076,81	242.881,50	-603,13
Brändö Bygg	194.884,94	50.168,38	+1.831,62
Norrfjärden	27.272,00	7.353,18	-7.353,18
Brändöbys Fiskelag	16.570,78	4.308,40	+0
Skärgårdsvärme	16.082,78	4.201,65	-563,95

ECKERÖ			
Fiskefartyget Seagull	559.777,35	145.582,77	-40,85
Storfjärdens Fisk	93.387,18	23.684,36	+41.879,08
Hotell Elvira	55.248,51	14.240,38	+8.642,73
Eckerö Linjen	38.566,63	574,55	+10.837,60
Sunes Rör	37.012,56	9.623,28	+0

FINSTRÖM			
Optinova	1.082.745,02	281.513,71	+0
Godby Shipping	130.410,62	33.861,54	+3.175,70
Åkeri Per-Erik Mattsson	101.804,39	26.469,14	+0
F:ma Erik Mattsson	73.197,86	19.031,44	+0
Alandia Arbetsmaskiner	46.866,32	12.231,22	-1.297,14
Kasvikens Turistservice	40.962,46	11.044,45	-11.044,45
Noble Management & Invest	36.759,62	9.557,50	+0
Anette Lindqvist Ab	36.120,40	9.391,30	+0
Kock & Vin	33.259,28	8.583,93	+4.416,07
Lion Music	29.676,36	7.673,48	+2.947,57
Tjudö Marketing	28.605,33	7.520,20	-2.325,18
Sörens och Sunes Bilservice	24.355,84	6.332,52	+0
Bomec Åland	20.741,00	5.357,55	+2.442,45
Ålands Senap	18.290,20	4.760,75	-151,39
Godbygg	15.519,73	4.035,13	+0

FÖGLÖ			
Ålands Fiskförädling	1.918.718,93	201.499,50	+500.500,50
Flisö Fisk	67.523,15	17.809,61	-253,61
Embarsund Ab	47.299,09	12.752,95	-12.752,95
Åkeri L. Gustavsson	39.781,53	10.343,20	+0
Biosim Networking Group	36.553,66	9.504,10	+0

GETA			
Isaksö Samfällighet	117.000,00	31.545,96	-31.545,96
Johannesskär	1.112,17	284,14	+349,25
Bostads Ab Havsvidden	340,22	91,73	-91,73

HAMMARLAND			
Varggropens Sand	347.768,58	90.419,83	+0
Komfort Hus	144.731,51	37.630,19	+0
Skogs Järven	64.247,86	16.652,40	-20,71
Hammarlands Förs.	48.041,99	2.800,00	-1.351,86
Vest Bygg	39.723,31	10.014,82	+21.792,62

JOMALA				
Minimax	929.644,27	242.522,23	-22.825,79	
Scantube	626.025,37	162.764,84	+122,72	
Ålands Telefon.	386.752,87	100.555,75	+0	
Bygg. Hans Mattsson	352.160,89	91.561,83	+0	
Subsea - Åland	342.902,32	89.154,60	+0	
Harrys El	300.100,71	77.969,69	+3.930,31	
Mhamns Elementbyggen	233.588,43	60.713,89	+1.341,47	
Ålands Trädgårdshall	216.672,39	56.381,43	-1.305,87	
Siljan Konsult	212.046,61	55.132,12	+0	
Ålands Hugg	160.550,70	417.48,48	-148,49	
GA Byggservice	149.534,76	38.931,37	-396,26	
Ålands Vatten	139.902,82	36.374,73	+0	
Ab Rafael	138.525,50	36.016,63	+0	
Möbelbutiken	128.261,37	33.788,71	-12.348,31	
Karlssons Gräv	114.581,61	30.552,56	-21.345,44	

KUMLINGE				
Utskärgårdstjänster	24.027,79	6.332,31	-2.392,71	
Länsmans Vårdshus	16.524,16	4.312,21	-453,45	
Kumlinge Forell	8.992,30	2.328,68	+648,25	
Kumlinge Skärgårdstrafik	3.654,50	955,96	-162,20	
Remmarstugor	3.489,47	907,26	+0	

KÖKAR				
Fiskelyckan	52.185,19	13.726,95	-4.448,95	
Peders Aplagård	17.208,59	4.474,03	+13,61	
Bo Cap	13.471,78	3.006,23	+2.193,73	
JS EMC	11.214,27	2.915,71	+0	
Handelshuset GRO	7.320,45	1.904,05	-23,53	

LEMLAND				
Leovind	811.891,89	211.091,89	+0	
East Data Consulting	68.511,39	17.812,96	-12,00	
Lemland-Lumparland Förs.	54.783,20	3.323,26	-1.141,40	
Affes Sjömaskiner	41.305,74	10.735,14	+302,42	
Målmästarna Kim Karlsson	25.884,00	6.750,39	-20,55	

LUMPARLAND				
Långnäs hamn	569.876,70	147.564,45	+41.985,97	
Åkeri Söderström & Karlsson	54.774,51	14.241,37	+0	
Berghäll Turism	41.729,60	10.837,30	+862,70	
Lumparlands Kross & Grus	19.876,95	5.258,87	-2.545,55	
Willes Trade	12.967,06	3.366,48	+345,02	

SALTVIK				
Colorant Chromatics	917.142,17	238.918,83	-12.940,08	
Andersons Ombyggnads	193.754,28	50.376,11	+0	
Quick Consulting	132.011,30	27.502,80	-5.223,26	
Widmans Betong	53.320,26	13.863,27	-19,95	
RIB-Kyl	47.916,36	12.459,74	+0	

SOTTUNGA			
Horsvik Ab	56.492,23	0,00	+0
KNK Turistservice	12.605,18	3.253,11	+1.686,45
Hästö-Nygård	1,23	0,33	+0

SUND			
Capinova	225.267,08	58.569,44	+0
Ålandskomposten	57.325,12	15.237,39	-9.325,65
Delfensdal Kom	45.786,26	12.185,37	-7.871,13
Mat & Golf	26.918,83	6.998,90	+0
Klingbergs Elektriska	24.883,60	6.515,92	-55,18

VÄRDÖ			
Rosenbacken	9.768,35	2.547,26	-217,23
Vård-Investb	8.440,94	1.412,14	+1.187,28
Grundsunda Fiskelag	3.007,10	795,93	-397,55
Wårdö Handels	1.566,12	422,26	-422,26
Vårdö Församling	1.243,95	73,89	-73,89

MARIEHAMN			
Ångfartygs ab Alfa	9.235.932,64	2.401.342,49	+0
Chips	7.040.658,09	1.830.571,10	+0
Wiklöf Holding	5.874.016,79	1.527.244,37	+0
Ålandsbanken	4.567.581,80	1.170.312,97	+120.0684,35
Rederiab Hildegaard	4.562.825,68	1.186.334,68	+0
Chips Scandinavian	3.967.445,24	1.031.535,76	+0

Mariehamns Telefon	1.649.517,55	416.767,80	+93.899,24
Ålands Mobiltelefon	1.561.723,83	406.048,20	+0
Mariehamns Parti	1.381.923,13	359.754,17	-12.727,13
Ålands Datakom.	1.308.806,28	346.410,82	-171.496,56
Transmar	1.301.651,57	337.301,50	+31.622,78
Homeenter Alandia	1.295.954,54	338.017,86	-29.969,16
Holmbergs	1.287.010,53	334.300,10	+260,45
Andelsbanken	1.129.002,80	292.419,88	+69.256,52
Ålands Bygg	1.004.815,65	261.526,57	-94,39
VVS-Kylcenter	940.912,13	244.075,56	+0
Crosskey	931.218,27	237.306,00	+33.4691,00
Discshop Alandia	833.005,08	217.241,10	-18.485,08
Baltic Group	799.826,21	171.851,63	+0
Mathias Eriksson	772.525,57	203.979,19	-87.493,21
Byggträ, U. Simons	731.969,35	190.312,03	+0
Viking Line	609.739,36	158.532,23	+0
Eriksson Bygg	588.852,91	153.101,76	+0
Castal	580.662,89	150.972,35	+0
Wellnutrition	470.637,64	126.011,73	-102.148,01
Alandia Top Show	463.875,53	120.607,64	+0
PAF-Consulting	416.086,61	107.692,33	+34.102,79
Byggfirma C Gustavsson	415.007,10	108.471,47	-708,45
Alandia Engineering	385.846,65	100.320,87	-20,86
Byggerål	382.544,35	99.461,52	+0

Politiker, direktörer och andra kända

MEDIA

Namn	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Skatt
Stefan Norrgrann, MH	58.441	92	18.516
Dan-Johan Dahlblom, GET	86.366	255	34.273
Nina Fellman, MH	41.614	0,00	10.434
Niklas Lampi, MH	65.595	81	21.310
Astrid Olhagen, MH	14.254	6.234	3.275
Pia Rothberg-Olofsson, MH	106.426	94.168	71.480
Henrik Johansson, MH	139.057	0,00	56.831
Mosse Wallén, MH	58.939	0,00	5.416

ÅLANDS LAGTING & LANDSKAPSREGERING

Namn	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Skatt
Veronica Thörnroos, BRÄ	50.749	2.623	15.943
Viveka Eriksson, FIN	88.093	0,00	34.501
Åke Mattsson, FIN	41.322	0,00	12.829
Gun Carlson, HAM	90.314	315	35.687
Carina Aaltonen, JOM	54.343	9.828	20.622
Anders Eriksson, JOM	92.855	21.262	42.148
Roger Eriksson, JOM	66.760	0,00	23.013
Mats Perämaa, KUM	67.908	0,00	22.812
Danne Sundman, LEM	42.436	0,00	11.028
Raija-Liisa Eklöw, LUM	42.544	0,00	13.211
Johan Ehn, MH	52.857	0,00	15.913
Torbjörn Eliasson, SAL	54.843	7	17.958
Anders Englund, VÅR	65.409	635	24.058
Camilla Gunell, MH	39.172	0,00	9.059
Fredrik Karlström, JOM	53.874	0,00	17.862
Britt Lundberg, MH	74.708	0,00	25.716
Katrin Sjögren, MH	68.622	0,00	22.309
Barbro Sundback, MH	46.859	0,00	12.610
Runar Karlsson, SAL	66.504	1.849	23.709
Gun-Mari Lindholm, LEM	45.011	2.371	14.588
Jörgen Strand, JOM	41.833	0,00	10.573
Roger Nordlund, MH	58.174	0,00	18.033
Henry Lindström, SAL	50.442	0,00	16.327
Roger Jansson, MH	99.304	0,00	38.027
Elisabeth Naucér, MH	68.727	4.905	25.642
Peter Lindbäck, SAL	103.819	0,00	42.506
Ulla-Britt Dahl, SUN	62.107	0,00	21.770
Sirpa Eriksson, JOM	38.828	4.433	12.378
Olof Erland, FIN	91.797	0,00	37.022
John Hilander, ECK	37.101	0,00	9.428
Harry Jansson, JOM	76.758	46	29.244
Margaret Lundberg, BRÄ	46.730	1.171	15.192
Mika Nordberg, JOM	85.786	0,00	31.517
Jan Salmén, SAL	57.773	22.475	24.717
Folke Sjölund, MH	50.037	9.482	18.184
Leo Sjöstrand, KÖK	50.280	928	16.306
Roger Slotte, JOM	72.513	10.459	29.527
Torsten Sundblom, FÖG	42.763	716	13.274
Jan-Erik Mattsson, ECK	73.032	24.092	35.192

JURISTER

Namn	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Skatt
Bert Häggblom, SAL	19.638	0,00	3.850
Dan Karlsson, MH	166.525	0,00	68.454
Daniel Widman, MH	128.856	11.527	56.174
Tony Wingert, MH	77.078	0,00	26.302
Guy Björkqvist, LUM	60.141	0,00	19.333
Birgitta Björkqvist, LUM	64.197	0,00	21.347
Karl-Johan Nyholm, MH	51.763	0,00	13.885
Kenneth Nygård, MH	89.039	171	34.429
Jens-Erik Budd, MH	51.567	6.295	17.967
Gustav Nymalm, MH	63.443	36.874	31.705
Kristina Fagerlund, MH	61.645	0,00	19.552
Marcus Hamro-Drotz, MH	22.968	6.012	6.066
Markus Måtar, MH	47.686	6.314	17.520
Oscar Lindfors, MH	47.066	0,00	12.986

FASTIGHETSMÄKLARE

Namn	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Skatt
Roger Karlsson, SAL	137.779	0,00	60.075
Markus Fellman, MH	82.567	0,00	30.136
Sven-Olof Karlsson, SAL	27.852	10.839	9.387
Kerstin Mattsson, MH	50.967	2.208	16.131
Inger Lyyski, JOM	22.677	2.773	4.948

KOMMUNDIREKTÖRER

Namn	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Skatt
John Wrede, BRÄ	50.017	0,00	14.405
Jörgen Lundqvist, ECK	54.637	69	18.943
Niklas Eriksson, FÖG	81.315	0,00	30.271
Erik Brunström, GET	40.994	0,00	11.278
Carolina Sandell, JOM	46.515	0,00	13.853
Kurt Carlsson, HAM	55.634	63	18.569
Jim Eriksson, KUM	47.748	0,00	15.677
Kurt Forsman, KÖK	63.870	0,00	21.260
Bjarne Pettersson, MH	100.217	64	40.190
Mikael Smeds, LEM	65.659	0,00	21.417
Tomas Urvas, LUM	46.323	0,00	13.045
Kerstin Alm, SAL	67.904	0,00	23.559
Christina Nukala-P, SUN	55.473	0,00	16.781
Magnus Sandberg, VÅR	51.336	0,00	17.202

LÄKARE, TANDLÄKARE & APOTEKARE

Namn	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Skatt
Margareta Bondestam, MH	88.368	0,00	31.821
Nils-Gustav Eriksson, LEM	67.748	4.103	23.788
Juha Ahlroth, MH	125.967	0,00	51.455
Tom Björkman, MH	24.143	109.792	35.457
Börje Hägerstrand, MH	323.540	8.832	154.211
Päivi Häggblom, MH	51.123	18.478	20.150
Christian Johansson, MH	113.633	553	44.416
Mikael Lagström, MH	29.487	97.759	32.239
Mogens Lindén, MH	78.620	0,00	25.695
Lennart Lönnqvist MH	94.963	0,00	36.818
Paula Niskala, MH	87.027	7.876	34.519
Klas Silfverberg, MH	85.929	0,00	31.129
Jan Österberg, MH	102.230	0,00	39.982
Gyrit Hagman, SUN	60.173	4.616	19.355
Jaana Lignell, MH	66.091	0,00	20.422
Stefan Björkbom, MH	73.557	5.655	26.945
Mona Elmvik, MH	155.913	15.423	68.806
Olle Frankman, MH	97.892	0,00	28.005
Johan Ek, JOM	87.705	4.178	35.240
Kaj Mattsson, MH	62.807	585	20.531

LEDANDE TJÄNSTEMÄN

Namn	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Skatt
Linnea Johansson, MH	61.129	0,00	18.267
Olof Lindqvist, JOM	56.050	0,00	17.897
Nina Rasmus, MH	53.279	0,00	16.092
Lars-Ole Styrström, MH	63.384	0,00	20.566
Camilla Hägglund, MH	66.310	0,00	20.844
Henrik Lundberg, MH	141.269	0,00	57.096
Björn Andersson, LEM	53.308	0,00	17.674
Susanne Björkholm, MH	53.128	0,00	15.508
Agneta Erlandsson-Björklund, MH	50.858	0,00	15.244
Björn-Olof Ehrnström, MH	78.504	1.939	28.667
Christina Ehrnström, MH	72.875	0,00	26.398
Yvonne Eliasson, MH	57.413	26	18.122
Dan E Eriksson, MH	76.874	220	28.160
Göran Frantzén, MH	57.710	4.393	18.896
Lennart Grufberg, MH	169.541	19.430	2.090
Agneta Mannberg-J, MH	58.873	973	19.353
Mikael Karring, MH	48.949	0,00	12.244
Rauli Lehtinen, MH	93.994	0,00	35.093
Lars Edgar Karlsson, MH	58.844	5.501	20.790
Lars-Erik Karlsson, MH	73.903	0,00	26.028
Bjarne Lindström, MH	57.769	0,00	18.600
Birger Ch Sandell, MH	72.589	191	26.384
Arne Selander, MH	89.415	0,00	32.480
Björn Häggblom, MH	48.401	0,00	14.830
Carina Strand, MH	57.373	58	18.826
Niklas Karlman, MH	54.179	726	17.521
Viveka Löndahl, MH	42.800	0,00	13.650
Lars-Ingmar Johansson, MH	62.289	1.370	19.773
Susanne Eriksson, MH	58.820	0,00	18.094

IDROTTSFOLK

Namn	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Skatt
Pekka Lyyski, JOM	23.951	3.136	6.079
Peter Mattsson, MH	41.454	0,00	10.466

KULTURFOLK

Namn	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Skatt
Robert Liewendahl, MH	61.121	0,00	18.067
Leo Löthman, LUM	1.530	0,00	4
Arn-Henrik Blomqvist, MH	8.424	0,00	513
Caroline Pipping, MH	1.229	2.778	786

DIREKTÖRER

Namn	Förvärvsinkomst	Kapitalinkomst	Skatt
Carita Weiss, MH	78.021	0,00	29.062
Carin Holmqvist, HAM	83.366	0,00	30.987
Åsa Ceder, MH	90.911	3.069	35.126
Nina Nyman-Johansson, MH	69.174	0,00	23.624
Jan Erik Sundberg, MH	78.663	0,00	28.089
Örjan Eriksson, FIN	89.886	0,00	37.543
Torsten Nordberg, BRÄ	63.739	15.456	26.781
Dan Mikkola, MH	74.799	7.200	29.635
Tomas Lepistö, JOM	49.307	0,00	14.697
Johan Dahlman, LEM	169.325	49.565	86.062
Henrik Dahlman, LEM	71.058	393.488	138.253
Leif Nordlund, HAM	166.921	0,00	71.419
Göran Lindholm, LEM	194.860	5.361	87.417
Tage Silander, MH	125.017	0,00	51.991
Karl-Erik Williams, LEM	82.259	0,00	31.610
Christian Nordas, MH	86.989	6.694	35.146
Lennart Joelsson, LUM	71.827	0,00	26.907
Sven-Harry Boman, MH	154.998	15.782	69.857
Sture Carlson, MH	210.360	71.536	108.397
Håkan Clemes, MH	120.913	0,00	49.899
Kjell Clemes, MH	177.620	11.550	80.580
Erik SUNblom, MH	69.006	117.410	51.705
Nils-Erik Eklund, MH	225.049	190.090	155.670
Tryggve Eriksson, MH	173.571	203.235	79.505
Ben Eriksson, MH	128.135	72.040	73.960
Folke Husell, MH	161.995	49.470	80.266
Bror Husell, LEM	15.458	36.382	11.849
Jhonny Husell, LEM	468.723	714	229.896
Anders Ingves, LEM	179.847	1.046	82.500
Stefan Olofsson, MH	121.980	0,00	50.411
Bjarne Olofsson, MH	116.361	0,00	42.834
Stig Selander, MH	46.627	0,00	12.670
Nils Lampi, MH	142.081	0,00	59.664
Ben Lundqvist, MH	677.766	1.575.204	764.926
Dick Lundqvist, MH	505.430	1.247.857	587.828
Stig Lundqvist (dödsbo), MH	241.551	781.958	332.394
Lars Porko, MH	170.494	30	71.161
Thomas Pitchi Lundberg, MH	102.610	0,00	40.677
Henrik Nordström, MH	63.068	0,00	20.933
A-L Forsman-Djupsund, MH	62.046	0,00	20.168
Jan-Erik Rask, MH	88.110	0,00	31.627
Roger Rundberg, MH	92.322	0,00	31.759
Anders Wiklöf, MH	283.543	2.033.913	730.807
Peter Wiklöf, MH	230.310	843	105.176
Ingmar Wikman, MH	74.563	150.296	68.259
Johan Eklund, MH	71.209	63.124	43.956
Kenneth Eriksson, MH	70.700	69.793	45.115
Jan-Erik Eklund, MH	28.999	0,00	3.308
Jarl Danielsson, VÅR	80.973	655	31.596
Björn Blomqvist, MH	177.309	0,00	74.755
Stefan Rumander, MH	109.158	0,00	43.057
Bertil Nordin, MH	53.817	0,00	16.852
Janina Björni, JOM	28.318	0,00	5.864
Nils Erik Flodin, MH	99.443	0,00	36.757
Stefan Simonsen, MH	67.159	0,00	20.154
Johannes Snellman, JOM	76.455	2.932	29.908
Kjell Mattsson, FIN	62.328	0,00	22.766
Rafael Mattsson (dödsbo), FIN	35.982	1.502.205	390.482
Anders Holmberg, MH	48.709	0,00	12.501
Niclas Forsström, MH	48.456	5.627	15.519
Tomas Lyyski, MH	47.337	0,00	13.034
Anders Winkelmann, LEM	58.525	2.716	21.396
Susanne Fagerström, LEM	41.381	9	12.608
Boris Ekman, MH	145.623	0,00	59.362

Nina Smets

Epost: nina.smets@nyan.ax
Telefon: 528 406

familjen

Dagens namn

ERLAND

Dop

Sarah Linnea Jansson döptes i Sankt Olofs kyrka i Jomala söndagen den 1 november. Hon är dotter till Linda och Christian Jansson i Jomala Kalmarnäs. Döpet förrättades av tf kyrkoherde Roger Syren.

UNDANBEDES

All eventuell uppvaktning

undanbedes

Roine

DÖDA

Hans Erik
"Koivo"
Koivusalo

* 12.4.1944
† 22.10.2009

Vinden har mojnatt,
havet lagt sig till ro
Ekan är tom
Roddaren gått till vila

**Brodern Fredrik
Släkten
Mats, Yvonne, Bigge
och barnen
Lisbet
Vännerna**

Begravningsgudstjänsten äger rum i Eckerö kyrka söndag 8.11 kl. 14.30. Därefter minnesstund på Hotell Elvira vartill alla vänligen inbjudes.

DÖDA

Vår kära mor, mormor,
gammelmormor

Signe Elisabet
Hermanson
från Kumlinge

* 28.6.1916
† 29.10.2009

Frid susar träden
kring hemmet Du älskat
Farväl bugar rosorna
Du vårdat så ömt
Vi tackar för allt
vad i livet Du skänkte
För allt vad Du gjort för de dina

Maggi
Monica, Patrik o. Mikaela
Roger o. Basse
Otto, Bobo och Balder

Syskonbarn
Svågrar och svägerskor
Släkt och vänner

Jordfästningen äger rum i Kumlinge kyrka lördag 7 november kl. 13.15. Därefter minnesstund i Annagården vartill alla är hjärtligt välkomna.

En Ålandsvän har gått hädan

■ Regeringsrådet **Osmo Kalliala** har avlidit i Helsingfors 88 år gammal.

Kalliala var föredragande i finansministeriet för åländska ärenden under mer än 25 år från slutet av 50-talet till 80-talets början. I den egenskapen gjorde han sig känd som en principfast tjänsteman med en stark lojalitet mot både statens finanser och den dåtida självstyrelselagens grundsatsar.

Vid den här tiden gällde systemet med efterhandsgranskning för kompensation ur statsmedel av landskapets utgifter. Större och dyrare projekt av engångsnatur för självstyrelsens behov skulle finansieras med så kallade extra ordinarie anslag som på förhand prövades av Ålandsdelegationen och republikens president. Det gällde till exempel Vårdöbron, Självstyrelsegården, elförsörjningen och många skolbyggen.

I beredningen av dessa ärenden hade Kalliala en central roll. Han hade täta kontakter med de högsta företrädarna för självstyrelsen liksom med de dåtida riksdagsmännen **Evald Häggblom** och **Gunnar Häggblom**. Med sin erfarenhet och sakkunskap hade han finansministrarnas och också presidentens öra.

Hans något kärva personlighet kunde ibland tolkas som uttryck för en negativ inställning men under hans långa ämbetsperiod utvecklades en ömsesidig respekt och ett gott förhållande mellan honom och självstyrelsens ledning. Med tiden blev Osmo Kalliala en riktig Ålandsvän, framhåller bland andra förre talmannen och lantrådet **Folke Woivalin** i lagtingets 75-årsjubileumsskrift.

I slutet av sin karriär blev Osmo Kalliala vd för Finlands hypoteksförening. I den egenskapen medverkade han till att Ålandskontoret i Helsingfors fick ändamålsenliga lokaler i föreningens fastighet. □

Åländsk styrelseplats i Emmaus International

■ Ålands fredsförening-Emmaus nya verksamhetsledare **Robert Jansson**, som börjar arbeta den 16 november, har valts till styrelsemedlem i Emmaus International.

Organisationen har sammanlagt 24 styrelseledamöter, tolv av dem kommer från Europa medan Asien, Afrika och Amerika delar på resten. Verksamhetsledare **Carina Aaltonen** hade en styrelsepost 2000-2007.

Emmaus tradition med modevisning på kulturnatten har lyfts fram internationellt i samband med Emmausörelsens 60-års jubileum förra veckan. 60 olika aktiviteter har valts ut i hela världen för att symbolisera det breda engagemanget och på den listan ingår modevisningen.

Föreningens höstmöte hålls den 18 november och då diskuteras bland annat frågan om ett namnbyte till Emmaus Åland.

–Ett namnbyte innebär dock inte några förändringar av aktiviteterna. Föreningen kommer fortsättningsvis att engagera sig i fredsfrågor och fortsätta att arrangera Hiroshimaaftonen den 6 augusti varje år, skriver Carina Aaltonen i ett pressmeddelande.

Bekräftelse. Tf kyrkoherden Gunnevi Styrström tycker det är bra att kyrkan har en akt som också bekräftar och välsignar kärleken mellan par av samma kön.
Arkivfoto: ANNIKA KULLMAN

Budskapet står fast. Kyrkans och kristendomens budskap ändrar inte trots att man inför vissa nya saker påpekar församlingspastor Maria Båsk.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Kärlek är fint oberoende av kön

Svenska kyrkans kyrkomöte har godkänt kyrklig vigsel för par av samma kön. Nu fortsätter diskussionen för hur kyrkan i Finland ska förhålla sig till ämnet. De åländska präster som Nya Åland talat med tror på en långsam förändring av attityder i Finland.

–Värderingar är som spikar, lätta att slå in, men svåra att dra ut, säger tf kyrkoherde Gunnevi Styrström.

Kontraktsprost Mårten Andersson avböjde att kommentera.

Beslutet togs med rösterna 176-62. Det innebär att de första paren där makarna är av samma kön kan få kyrklig vigsel i Sverige är från och med november. Sedan 2007 har det varit möjligt att få välsignelse för partnerskap i Svenska kyrkan.

Diskussionen kring ämnet uppges ha varit livlig och sex av Svenska kyrkans 13 biskopar var på olika sätt kritiska till gudstjänstutskottets förslag.

Frågan är inte helt okomplicerad ens i Sverige där man nu fattat ett beslut. Nya Åland ringde runt till några av de åländska prästerna. Några av de tillfrågade vill inte uttala sig i frågan vilket kan tyda på att ämnet är känsligt även på Åland.

Inte "äktenskap"

Bertil Erickson, församlingspastor i Ålands norra skär-

gårdsförsamling tror att även den finländska kyrkan godkänner äktenskap mellan personer av samma kön.

–Det kommer förr eller senare. Men jag tycker inte om att kalla det äktenskap. Det bryter inte mot det som står i Bibeln, men jag har svårt med det. Det handlar väl om ålder och inkörda hjulspår.

Erickson säger också att man får vänta och se hur det utvecklar sig i Sverige. Han förutspår protester från den ortodoxa och katolska kyrkan.

Laddad fråga

Den nyinstallerade kyrkoherden i Finströms församling, **Jon Lindeman**, tror också att det dröjer innan kyrkan i Finland fattar samma beslut som den i Sverige.

–Vi borde göra samma sak i vår kyrka, men jag tror inte att det händer fort.

Vilka är hindren?

–Det är frågan om hur man ser på äktenskapet och inte en alldeles enkel fråga. Man är helt enkelt inte överens.

Varför är termen äktenskap problematisk i det här sammanhanget?

–Det är laddat och viktigt för folk. Många upplever att familjebanden är heliga, vilket de är. Därför vill man inte ändra på det lättvindigt. Men det förminskar inte värdet om begreppet utvidgas så att alla kan använda det.

Termen inte det viktiga

Gunnevi Styrström, tf kyrkoherde i Hammarlands för-

Vigsel. Den svenska kyrkan godkänner vigslar mellan par av samma kön från och med november. Finland har ännu en bit kvar till det beslutet, tror de åländska präster Nya Åland talat med.

Foto: GUNNAR ROOS

samling, tror också att termen äktenskap kan bli svår att använda i sammanhanget.

–Värderingar är som spikar, lätta att slå in, men svåra att dra ut.

Men Styrström betonar att det inte är termen som är det viktiga.

–Jag tycker att kyrkan ska ha en akt som välsignar och bekräftar den kärleken. Vilken form och vad man kallar den kan diskuteras.

Det viktiga är att det blivit av och Styrström tror att Finlands kyrka också är inne på samma väg, men en bit efter.

–Det tar sin tid. På 1970-talet var den här frågan tabu inom kyrkan och frågan har gått jättemycket framåt.

Olika bibelsyn

Församlingspastor **Maria Båsk** vid Mariehamns församling reagerar inte negativt på beslutet.

–Kärlek är fint oberoende av kön.

Hon tror att det dröjer ännu tio år innan Finland är moget

för ett likadant beslut.

–Vi har inte kommit till att välsigna homosexuella par än, det kommer först.

Det som bromsar i Finland har att göra med bibelsynen.

–Teologer har olika syn på hur Bibeln ska tolkas. Det behövs mycket diskussion och samtal.

Tiderna förändras och mycket av det man trodde för 100 år sedan har fått ändras. Men Båsk anser att bara budskapet är detsamma spelar det ingen roll om kvinnor blir präster eller personer med samma kön vigs.

–Budskapet är kärlek, försoning och förlåtelse. Det hänger inte ihop med kön.

Nya Åland kontaktade även kontraktsprost **Mårten Andersson** och kyrkoherde **Tomi Tornberg** i Ålands södra skärgårdsförsamling men de ville inte kommentera frågan.

NINA SMETS
nina.smets@nyan.ax
tfn 528 406

OBS! Det händer

TISDAG 3.11 BABYCAFÉ

■ ■ **Lemland Valborg kl 10.00-12.00.** En mysig sång- och pratstund för dej som är hemma med bebis.

INSAMLING

■ ■ **Storagatan 10 (ingång från gården) kl 18.00-20.00.** Hoppets Stjärnas julpaketinsamling för behövande i Lettland och Litauen. Inga kläder eller batteridrivna leksaker.

LOPPMARKNAD

■ ■ **Godmans gamla lokaler i Godby Center kl 18.00-20.00.** Kvarlåtenskapen efter L. Lindström säljes (böcker, kuriosor och ett litet antal möbler).

MUSIKCAFÉ

■ ■ **Jomala Rönngården kl 18.30.** Musikcafé med Accordion Club.

PARTILEDARDEBATT

■ ■ **Lagtingets auditorium kl 19.00.** Ämnet är Ålands ekonomiska situation och övertagande av beskattningsrätten.

SENIORCAFÉ

■ ■ **Saltvik Boogården kl 13.30-15.00.** Matinfo med Ritva Björklund.

ÖPPET HUS

■ ■ **Jomala Ålands försöksstation kl 19.00.** Redovisning av erfarenheter från växtsäsongen på försöksstationen. Mikael Lundell visar bilder och berättar om grön-

saksresa (friland och växthus) till Schweiz i somras.

ONSDAG 4.11 DISKUSSIONSTILLFÄLLE

■ ■ **Saltviks kommunkansli kl 18.00.** Tillfälle att diskutera och ventilerar olika idéer för kulturen i Saltvik med Ålands kulturdelegation.

FÖRELÄSNING

■ ■ **Godby högstadieskola kl 19.00.** "Hur mår mitt barn egentligen?" Föreläsning för föräldrar till högstadieelever. Föreläsare: Christoph Treijer.
■ ■ **Självstyrelsegårdens auditorium kl 18.30.** "Förälder i en föränderlig värld." Föreläsning med Britt-Louise Theglander, läkare med speciellt intresse för hjärnans funktion och inlämningsneurologi.

INFORMATIONSMÖTE

■ ■ **Ålands lyceum kl 19.00.** Informationsmöte för abiturienternas föräldrar. På agendan: Vidarestudier efter lyceet.

INSAMLING

■ ■ **Storagatan 10 (ingång från gården) kl 18.00-20.00.** Hoppets Stjärnas julpaketinsamling för behövande i Lettland och Litauen. Inga kläder eller batteridrivna leksaker.

MUSIK

■ ■ **Lemlands kyrka kl 19.00.** Månadens orgelstund med Adám Kiss.

NÖJE

■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Mads Clausen.

Vi firar 1-15 år

Ida Helin på Föglö fyller 9 år idag den 3 november. Hon gratuleras av mamma, pappa, Carolina, Jonas, mormor, morfar och gammelmormor.

Kom ihåg

Folkdansarna på Åland:

Ingen övning tisdag 3.11 utan vi övar den 10.11 och har efteråt höstmöte.

Folkhälsan och Röda Korset i Geta:

Gemensamt höstmöte onsdag 11.11 kl 19.00 i Församlingshemmet. Stadseenliga förhandlingar. Servering. Besök av luciakandidaterna!

Godby Rotaryklubb:

Veckomöte torsdag 5.11 kl 17.30 på Hotell- och restaurangskolan. Program; B-L Theglander berättar om barnhemsverksamheten i Indien. Omsröstning om distriktstillhörigheten.

Hammarlands marthaförening:

Månadsmöte tisdag 10.11 kl

19.00 i Marthabo. Tandläkare Kitty Andersson informerar om tandvård.

Krigsveteranerna på Åland:

Höstmöte fredag 20.11 kl 14.00 Damsektionen sammanträder kl 13.30 för första beslut om sektionens upphörande.

Kvinnfolk: Vi önskar alla spelmän välkomna på Öppet hus-spelning fredag 6.11 kl 19.00 i Önningebymuseet!

LC Kvarnbo: Månadsmöte tisdag 3.11 kl 19.00 i Kvarnbo Gästhem.

Mariehamns pensionärsförening:

Vår tidning Nyset ska delas ut 3.11. Tidningen finns på Röda korsgården kl 11. Hoppas att alla utdelare kan komma

Norra Ålands pensionärer:

Lunchträff i Wirrans Thai House i Godby 11.11 kl 13.00-14.45 ca. Kalle, Christer underhåller på dragspel och Uffe på gitarr. Allsång efter den goda maten.

Rädda Barnen på Åland:

Alla medlemmar, MånadsGivare och andra intresserade är varmt välkomna till föreningens höstmöte tisdag 10.11 kl 19.00 på Västra Espl.g. 8 (Öppna Förskolans lokal). Efter de stadseenliga förhandlingarna kommer vi att se på bilder från årets sommarläger i Litauen.

Vårt Hjärta:

Höstmöte/jubileumsfest lördag 14.11 kl 16.00 i Mariepark. Trerätters-middag: 32 euro, underhållning; skådespelaren Jan-Erik Berglund och dragspelsvirtuoson Greta Sundström. Hjärtrundelotteri och festlotteri samt utdelning av nyskriven historik. Anmäl till Handicampen,

Receptionen eller Annette, tel 14 195, 0457 5243 798 eller vart. hjarta@aland.net senast 3.11.

Zhineng qigong: Grundkurs i Shenxin qigong 14-15.11. För anmälan och information ring Sonja 17 889 eller Bitta 0457 342 1927.

Ålands Aktiesparare:

Aktiespararlunch onsdag 4.11 kl 12.00-13.00 i Bistro Savoy, Nygatan 12. Mikael Mörn och Danny Lindqvist från Ålandsbanken ger en marknadsöversikt.

Ålands flickklottor och soldatgossar:Utfärd till fiskelaboratoriet i Gutterp onsdag 4.11 kl 13.00. Samling för samäkning vid bussplan kl 12.15.

Ålands frimärkssamlarförening:

Möte onsdag kl 19.00 i hotell- och restaurangskolan. Visning av objekten i kommande Luppenauktion.

Ålands hörsselförening:

Föreningens hörselrådgivare har mottagning onsdag 4.11 kl 18.30-19.30 i hörsselföreningens kontor i Handicampen. Hörselrådgivarna kan bland annat utföra enklare service av hörhjälpmedel.

Ålands nykterhetsförbund:

Höstmöte tisdag 3.11 kl 19.00 på Södersundav. 656, Jomala. Stadseenliga ärenden.

Ålands synskadade:

Höstmöte lördag 7.11 kl 12.00 på Ankaret. Budget, verksamhetsplan och mötesagenda på CD fås från Handicampen fr.o.m tisdag 3.11. Syntolkad teater "Blåljus och rödlack" söndag 22.11 kl 14.00 på stadshuset, pris 15,-. Bindande anmälan på telefon måndagar 19670 eller torsdag o. fredag 527362.

Se det med egna ögon

Årets Lucia 2009

Se året Luciakandidater på Å24

Se ikväll!

Måndag-Fredag 2.11-10.11

18.30 19.30 21.30 22.30 23.30

Missade du något? Se luciakandidaterna på www.aland24.ax

Helårs erbjudanden

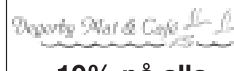
-20% rabatt
på alla biltvättar

50% rabatt
på handtag
vid köp av inner- och
ytterdörrar från lagret.

5 liter
miljöbensin
vid köp av en motordriven
gräsklippare eller motorsåg.

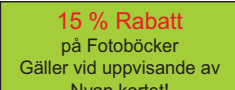
-10% på alla
inköp och
övernattnings
Gäller ej på alkohol och ej
caféets kupongererbjudanden

2€ rabatt
på 3-pack kinofilm
200/24 eller 400/24

-15% på
bygg-, hand-, arbets-,
heminrednings- och
trädgårdsböcker

15 % Rabatt
på Fotoböcker
Gäller vid uppvisande av
Nyan kortet!
Ladda ner programmet via:
mtryck.ax
MARIEHAMNS TRYCKERI AB
Följ instruktionerna och gör
din egen fotobok!

-10% på
sortimentet
Ej gångmattor, rea-
eller beställningsvaror

SCIO-terapi:
Förstagångsundersökning
(värde 120€) gratis vid
köp av 10-serie

-10% rabatt
på uthyrning

Åländskt producerade trävaror
från Önningeby såg
15% + 2%
kassarabatt

Biluthyrning
-15% rabatt
på ordinarie pris

10% rabatt
på hela sortimentet

Familjer och gårdar
i Lemland
50€ rabatt
(ord.pris 270 €)
SkogsjöMedia
Ring tel.21204

-15% på alla inköp
hos oss i Skeppsvik.
Ring på, 38 021,
så att vi är hemma

-10% på
alla inköp
(ordinarie pris)

-20% rabatt
på penslar vid köp av färg

Alla hund och kattbäddar
-15% rabatt

30% rabatt
vid annonsering.
Undanbedes, tack,
födda och förlövade

GRATIS EXTRA
TIDNING
vid sjukhusvistelse.
Max 1 mån/gång.
Gäller Åland, Finland och Sverige

Nyankortet

-sätter guldkant på tillvaron
2009

Nyankortet är fyllt av
**erbjudanden, upp-
levelser och annat
matnyttigt.**

Helårserbjudandena kan du ut-
nyttja så många gånger du vill
under året och de gäller mot
uppvisande av Nyankortet.

Med Nyankortet kan du också
deta i utlottningen av biljetter
och få rabatter på många olika
evenemang under året.

eNyan

Du loggar också in på **eNyan**
med de koder som finns på
kortet. Då kan du läsa och
söka i tidningar och temabila-
gor sedan mars 2006.

Som trogen prenumerant läser
du hela Nya Åland på nätet var
du än befinner dig i världen,
helt utan kostnad.

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

Hon tecknar med detaljskärpa

Pennhantverk, kallar Marina Jansson från Bastö de teckningar hon just nu visar i en utställning på Godbybibliotek. Det är hennes andra utställning, den första höll hon för tolv år sedan i gamla biblioteket.

Marina Jansson började teckna redan i tonåren och är helt självlärd. Några kurser har hon inte deltagit i.

Porträtt, där hon strävar efter att återge ansiktsuttryck och stämning, hör till Marinas favoritmotiv, men på utställningen visar hon att hon också är skicklig på andra motiv. Med finns även hundar och bilar, återgivna med stor detaljskärpa. Bland porträtt-teckningarna kan man finna personer ur familjen, som Marinas morfar, men också kronprinsessan Victoria, Clint Eastwood och Elvis Presley, alla med en personlig utstrålning som det känts utmanande att återge med bilder ur pressen som förlaga.

Gillar kontrasterna

Att hon fastnat för blyerts-tecknandet förklarar Marina med att hon gillar kontrasterna och de grå nyanserna mellan svart och vitt.

I sitt pennhantverk låter hon alltid bilderna ta den tid som behövs. Hon tecknar på frihand men är mycket mån om detaljerna och vill inte hasta i väg.

–Att måla akvarell skulle nog inte passa mig, säger hon.

Kämpar med värk

Att hon låter sina bilder ta tid hänger också samman med att hon helt enkelt inte orkar arbeta så snabbt numera.

Ställer ut. Marina Jansson med det halvfärdiga arbete med Elvis som hänger på hennes staffli. I bakgrunden det femtontal färdiga teckningar som hon ställer ut.

–Jag har problem med värk på grund av bindvävsreuma, artros och diskbräck, berättar hon.

Därför gör hon också sina teckningar stående vid ett staffli.

–Jag brukar kunna hålla på högst en timme åt gången, sedan är jag tvungen att vila.

Tecknandet och den musik hon brukar lyssna på när hon tecknar fungerar också som ett slags terapi och gör

att hon för någon stund kan glömma värken.

Beställningar

Mest arbetar Marina med teckningar som någon beställt av henne. Att bara göra saker på hög gillar hon inte lika mycket som att veta vem som skall ha teckningen på sin vägg. Därför är en stor del av de teckningar hon nu visar i biblioteket i Godby också inlämnade och hon säger att hon är

mycket tacksam över att hon fått möjlighet att låna dem för utställningen.

Den äldsta teckningen i utställningen är från 1991 men många från de senaste åren. Mellan 1995 och 2005 tecknade Marina inte alls eftersom hon då hade så mycket arbete med barn och familj.

Halsband

Utöver teckningarna har Mariana också en del annat med

på utställningen, bland annat visar hon de halsband som hon började göra till julmarknaden på Jan Karlsgården för ett par år sedan och en del annat hantverksspyssel.

Utställningen i biblioteket i Godby har ingen särskild vernissage men kan ses under bibliotekets öppettider under hela november.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Om "Operaboom på Åland" skriver

Mitt i Musiciens veckomagasinet på Sveriges radios webbsidor. I artikeln, signerad **Mats Tiborn**, sägs att över 20 duktiga operasångare kommer från Åland. De flesta har kommit fram under de senaste åren.

De flesta av sångarna har någon gång gått på Ålands musikinstitut och de flesta har då gått hos sångpedagogen **Catherine Frisk Grönberg**, noterar Tiborn.

Han intervjuar **Frida Österberg** som håller på att öva på operan "Askungen" i ett av Göteborgs Operahögskolas övningsrum.

–Hon är en av de fem som lyckats få en av de eftertraktade platserna på Göteborgs Operahögskola, skriver Tiborn som också räknar upp hela raden med andra duktiga unga sångare från Åland.

–Det är ganska fantastiskt hur det blivit så här, säger för sin del **Jenny Carlstedt** som också intervjuas av Tiborn.

–Det kommer många sångare härifrån, många sångare i alla genrer egentligen, kanske framförallt opera, säger Catherine Frisk Grönberg.

Artikel finns på Sveriges Radios hemsida - www.sr.se.

Skriv in "operaö" i sökrutan så kommer artikeln fram. □

Sammlaren, profilen Lars Lindströms

kvarlätenskap blev ett så kallat danaarv. Nu har den stora mängden material han efterlämnade sorterats och materialet säljs på tisdag kväll i museibyrens gamla lager, före detta Godmans i Godbycenter.

– Vi har sorterat ca 40 kubikmeter bananlådor. En stor del utgjordes av tidningar och papper som återvinns, men det fanns oerhörda mängder med böcker, en liten mängd kuriosa och några möbler samt frimärken, säger **Kjell Ekström** som haft huvudansvaret för genomgången.

Medlemmar i Önningeby-museets vänner och Önningeby hembygdsförening har utfört arbetet. Bland materialet fanns en stor mängd arkivalier. Bland annat från **Robert Mattssons** hus vid Torggatan i Mariehamn. Handlingarna förs till Ålands landskapsarkiv.

–Robert Mattssons historia kan nu skrivas om och kompletteras. Bland materialet finns handskrivna brev, redovisningar över fartyg och mycket annat, säger Ekström.

Försäljningen av böcker och kuriosa sker på tisdag kväll kl. 18-20. Det filatelistiska materialet kommer att säljas vid ett senare tillfälle. □

Kulturaktiva i Saltvik

får möjlighet att diskutera och lägga fram idéer när Ålands kulturdelegation besöker kommunen på onsdag kväll. Kl. 18 kan man träffa delegationen på kommunkansliet i Nääs. □

ger ut sin andra skiva

En klunk av det blå

och håller konserter

~~Kulturhuset, Stockholm~~

fredag den 23 oktober 2009, kl. 19.30

Alandicas auditorium

torsdag den 5 november 2009, kl. 19.00

Välkomna!

Fri entré

Morfar. Marinas morfar, Einar Eriksson.

Victoria. Kronprinsessan Victoria.

Litteraturnämnd ska utses

Landskapsregeringen kommer efter förslag av Ålands kulturdelegation att tillsätta en litteraturnämnd.

Nämndens uppgift blir att sköta nomineringen av åländska kandidater till Nordiska rådets litteraturpris, biträda kulturdelegationen i fördelningen av de årliga litteraturstipendierna samt fungera som remissinstans i litteraturfrågor och utföra tillfälliga uppdrag inom litteraturområdet åt

landskapsregeringen och kulturdelegationen.

Nämnden består av ordförande och tre medlemmar samt personliga ersättare. Mariehamns stadsbibliotek/ Centralbibliotek för Åland och Ålands litteraturförening ges vardera möjlighet att utse en medlem samt dennes ersättare. Landskapsregeringen utser på förslag av kulturdelegationen de övriga medlemmarna och ersättarna samt nämndens ordförande. (ak)

Pettson och Findus på turné över Åland

Åbo Svenska Teater har på fredag premiär på turné-pjäsen ”Pettson och Findus”, en pjäs som också ges i fem föreställningar på Åland i slutet av månaden. Pekka Sonck står för dramatiseringen.

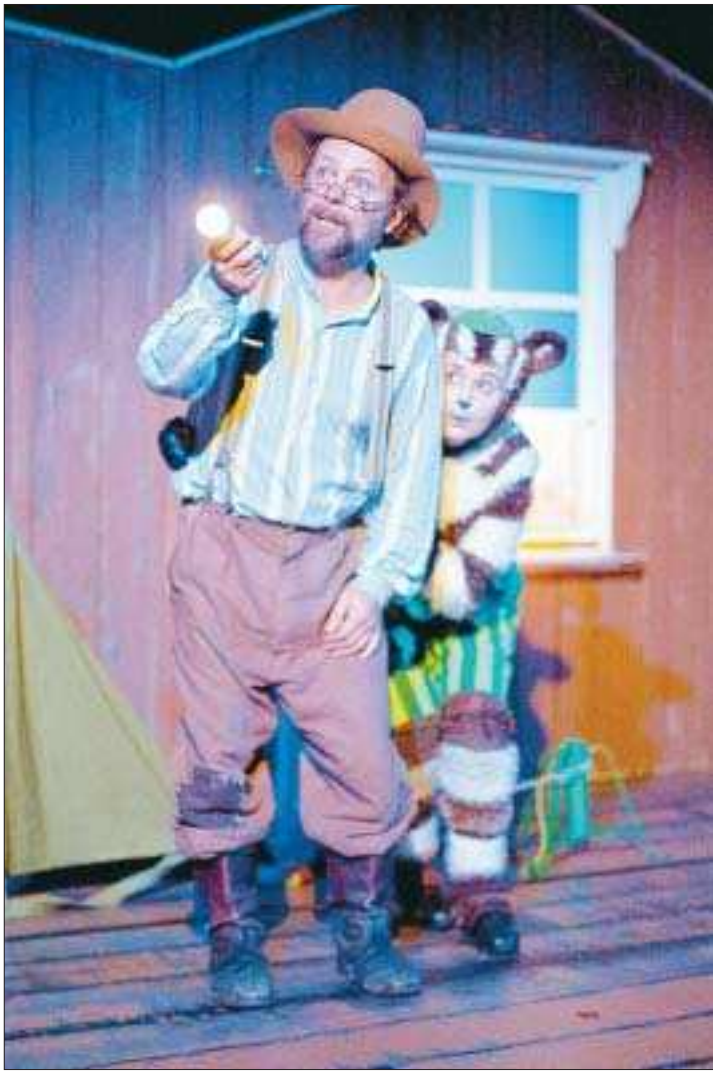
Teater Kuling spelade ”Tuppens minut” med Pettson och Findus som sommarteater i Badhusparken i Mariehamn i somras, då också i Pekka Soncks dramatisering. Marc Svahnström regisserade. Den Pettson och Findus som nu skall ut på turné med Åbo Svenska Teater bygger på andra berättelser om Pettson och hans kluriga katt, däribland ”Pettson får julbesök”.

Regionsatsning

”Pettson och Findus” är Åbo Svenska Teaters regionteatersatsning för hösten, en helaftonsföreställning för hela familjen. Premiären den 6 november, på svenska dagen, är förlagd till Tenala och pjäsen turnerar därefter över hela regionteaterområdet från Åboland via Åland till Hangö och Björneborg. På 30 dagar ges hela 28 föreställningar.

Start på Kumlinge

Ålandspremiär är det på Kumlinge skola den 23 november. Den 24 spelar man på Vikingaborg på Föglö, den 25 på Alandica i Mariehamn, den 26 på Källbo skola i Godby och den 27 på Kökar skola. Alla föreställningar börjar kl. 18.30 utom

Teater. Bror Österlund, som Pettson, och Maria Lindeman, som Findus. Foto: SEILO RISTIMÄKI

den på Kökar som börjar kl. 19.

Pjäsen baserar sig på Sven Nordqvists populära barnböcker om Pettson och Fin-

cus. I pjäsen beger de sig ut och tältar och så närmar ju sig julen men hur ska det gå när Pettson bryter benet? Blir det någon jul alls? (jk)

Galaspel. Teach Boys: Sune Alén, Kjell Nilsson, Stig Wennström och Per Svegemö, här på en övningsbild, är ett av de tolv dragplåsten på barnfondsgalan i helgen. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Ställer upp för barnfond

Musikgalan till förmån för Åland barnfond på Parks bar på fredag och lördag har lockat en hel lång rad med medverkande band och artister.

Den tredje musikgalan till förmån för Ålands barnfond har lockat lokala musikförmågor som fyller två hela kvällar med musik.

■ Galan inleds på fredag kväll med jazzgruppen Red Beans & Rice som framträder mellan 20.30 och 21.30.

■ Mellan 21.30 och 22.15 spelar Teach Boys sextitalsmusik. ■ Kl. 22.15-23.00 bjuds det på

rockabilly med Rocking Richard and the Converts.

■ Pop och rock med Juicy Fruits följer kl. 23-23.45.

■ Kl 23.45-00.30 spelar Peter Hellstone´s Experience Jimi Hendrix-covers.

■ Som avslutning på kvällen blir det mellan 00.30 och 01.15 Beatles-covers med Taxman. ■ Lördagens session inleds med trubaduren Helena Flöjt som intar scenen mellan 20.30 och 21.15.

■ Därefter blir det mellan 21.30 och 22.15 irländska tongångar med Iarnród.

■ Kl. 22.15-23.00 blir det Pink Floyd- och Creedence-

covers med The Project.

■ Raafalls spelar bluesrock 23.00-23.45.

■ Boosters som spelar 23.45-00.30 utlovar något ”rockigt”.

■ Rock blir det också med Grönstedts, som avslutar lördagskvällen kl. 00.30-01.15.

Som Nyan tidigare berättat betalas inga gager ut till de medverkande, utan hela behållningen från kvällen går till Ålands barnfond. Under kvällarna anordnas ett lotteri med priser som donerats av olika företag, berättar Sune Eriksson som håller i trådarna för arrangemanget. (jk)

Alltid nära dig 3-8.11

Nötlever även mald

..... kg **5,95**

Soppkött av nötboge

..... kg **8,45**

Lördagskorv

skivor 225 g (5,02/kg)... pkt **1,13**

Skärgårds-wienerkorv

..... kg **7,99**

Ketchup

750 g (1,89/kg) st **1,42**

Korvbröd

5 st/150 g (10,60/kg).... påse **1,59**

Potatismos

400 g, dj (3,48/kg) påse **1,39**

Sips

75 g (9,20/kg) påse **0,69**

NOVEMBER MÅNADS PLUSSA ERBJUDANDEN

Blå länk

580 g, 3 pkt/kund
MED PLUSSAKORT

(2,40/kg) pkt **1,39**

UTAN PLUSSAKORT

(3,93/kg) pkt **2,28**

Mikrosoppor

300 g, olika smaker
MED PLUSSAKORT

(5,30/kg) st **1,59**

UTAN PLUSSAKORT

(6,97/kg).....st **2,09**

Yoghurt

1 kg, smaksatt
MED PLUSSAKORT

..... st **0,89**

UTAN PLUSSAKORT

..... st **1,57**

Till Fars dag!

Frödinge tårter

350-565 g

MED PLUSSAKORT

(8,41-13,57/kg).....st **4,75**

UTAN PLUSSAKORT

(10,48-16,91/kg) st **5,92**

Klementiner

1,5 kg, Finland **PÍRKKA**

MED PLUSSAKORT

(1,30/kg)..... påse **1,95**

UTAN PLUSSAKORT

(1,63/kg) påse **2,45**

God betjäning. För dig.

• Mariehamn: Citylivs

• Brändö: Einar Holmberg

• Geta: Getaboden

• Föglö: Föglöbutiken

• Jomala: Sven Mattsson

• Lumparland: Matboden

• Vårdö: Vårdö Närbutik

• Saltvik: Kvarnbo Butiken

"Lucia har alltid funnits som en del av mitt liv"

Julia Johansson

–Vi är inte släkt på något sätt, men de har alltid funnits där.

Det säger luciakandidat nr 5 som valt att lussa för Marianne och Bjarne Jansson.

Julia Johansson sitter vid köksbordet med Marianne Jansson och Bjarne Jansson när Nyan gästar. Hon har valt att lussa för dem, precis som hon gjort alla år.

–Titta här, säger Marianne och visar luciabilder på Julia när hon bara är några år gammal.

Att lussa för Marianne och Bjarne är självklart.

–De är sådana fantastiska människor. Vi är inte släkt på något sätt, men de är ändå som en farmor och farfar för mig, säger Julia.

–Vi har inga egna barnbarn. Men jag var arbetskamrat med Julias pappa på Margarethagården, och när mamman tog med sig barnen på musiklekis fann vi varandra. Jag brukar säga att vi adopterat familjen Johansson, säger Marianne.

Vad betyder lucia för dig?

–Det är en fin tradition, man är sprida ljus och glädje och det är mysigt. Lucia har alltid funnits som en del av mitt liv, säger Julia.

Är du van att sjunga och uppträda inför folk?

–Jag har stått en hel del på scen. Jag var med i en teater när jag gick i sexan (hon spelade "Annie" i musikalerna med samma namn, reds anm.), jag har spelat folkmusik i Barnfiolen och Polkan går, spelat i bandet PeeGees och uppträtt genom musikinstitutet med sång som mitt huvudämne.

Vet du vem som anmälde dig?

–Det var, åtminstone som jag vet om, min faster **Nanette Karlsson**.

Bjarne och Marianne, hur känns det att bli lussad för?

–En stor ära och en glad överraskning!

Julia inflikar:

–Men ni är ju en del av Johanssons.

–Det är inte så vanligt i dessa dagar. Att såna som vi som inte har barnbarn får låna andras, säger Marianne.

Fakta/Luciakandidat nr 5

Namn: Julia Wilhelmina Irene Johansson.

Ålder: 18 år.

Bor: i Mariehamn Östernäs.

Gör: går sista året i Ålands lyceum.

Familj: mamma **Inger**, pappa **Allan**, bror **Anton** samt två katter och ett marsvin.

Intressen: musik, sport, kompisar och att fika.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 469

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Inte första gången. Det är inte första gången Julia Johansson lussar för Bjarne och Marianne Jansson. Vi är inte släkt på något sätt, men de är ändå som en farmor och farfar för mig, säger Julia.

Chokladexpert. Jonas Hoffsten är en av Nordens främsta chokladexperter och lärde ut hur choklad ska bli en god dessert.

Chokladälskare på kurs. Monica Liljeblad, Ewa Mattsson, Fredrika Kvist, Camilla Sandberg och Åsa Pellas passade på att lära sig allt om hur man hanterar choklad under helgens kurs.

En kurs om det godaste goda

Choklad med smak av chili, kardemumma, timjan, honung, lime... I lördags hölls en chokladkurs med chokladexperten Jonas Hoffsten. Målsättningen var att lära sig hantera choklad i praktiken.

Så fort man stiger in-
anför dörren till Yr-
keskolans elevkök där
chokladkursen hålls sträcks
smakproven fram. Det är
choklad i alla de former.
Som pannacotta med timjan
och chili, som varm chok-
ladmousse med hemlagad
citronkräm, som tryffel och
praliner.

Jonas Hoffsten, en av Nor-
dens främsta chokladexper-
ter, håller en praktisk kurs
med choklad för sju ivriga
chokladälskare. Han förklar-
ar genast att kursen går ut
på att förstå råvaran genom
att hantera den på olika
sätt.

–Det är bara grunderna.
Inget speciellt. Vi lär oss hur
man blandar choklad med
andra fetter.

Recepten är gjorda för
att man ska klara av dem
hemma.

– Tanken är också att man
ska lära sig smaksätta.

Viktigt med rätt temperatur

Det som framgår tydligt
under demonstrationerna
är att choklad handlar om
temperatur. Blir chokladen
för varm stelnar den inte
som överdrag för praliner,
blir den för kall fungerar det
heller inte.

Åsa Pellas står och skopar upp
små chokladbollar som smaksatt
med honung och chili.

–Man smaksätter grädd
och kokar upp den. Sedan
slår man den silad över hack-
ad choklad och mixar, säger

Hoffsten
och får det att låta väldigt
enkelt.

Han påpekar att
kursen egentligen
är en tvåda-
garskurs som
man nu håller
under en dag.

–Nu måste
vi skynda på
och det betyder
att vissa inte
blir lyckade för
att vi gör det för
snabbt.

Nya idéer och mer kunskap

Åsa Pellas, hon
med choklad-
pralinerna, älskar
choklad. Det är
orsaken till att hon
går kursen. Hon
lagar ofta chok-
ladmousse, men
genom kursen har
hon fått nya idéer
och mer kunskap om
själva råvaran choklad.

–Att följa ett recept kan
vem som helst, men genom
att lyssna på en som kan

mycket lär man sig mycket.

Sedan är det dags för Jo-
nas Hoffsten att visa hur
man tablerar choklad. Det
innebär att man bearbetar
smält choklad på ett mar-
morbord. Marmor för att
det är slätt och håller kylan.
Sedan handlar allt om tem-
peratur. Först ska chokladen
värmas till en viss tempera-
tur, sedan ska en del av den
smälta chokladen tableras
ner till en viss temperatur
för att sedan blandas med
resten av den varma chok-
laden för att uppnå en tem-
peratur mittemellan. Lyckas
man får man det perfekta
chokladöverdraget till sina
praliner.

Sedan får deltagarna själva
prova på det som såg så lätt
ut när Hoffsten visade.

Chokladtryffel. Åsa
Pellas rullar sin chokladtryffel till
små bollar som ska bli choklad-
doppade praliner.

Tablering. Ewa Mattsson
fick prova på att tablera chok-
lad inför pralindoppningen.

Text, foto
och provsmak:
NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Messa Pappa!

Överraska pappa med en farsdagshälsning i Nya Åland.
Alla hälsningar publiceras i tidningen fredagen den 6 november.

EXEMPEL!

Grattis
Kalle
på farsdagen!
Önskar Anna & Per

Bamse-
kramar till
världens
bästa
Pappa
Önskar Magnus, Ninni,
Peter & Pernilla

Soliga gratulationer
**Pappa
Janne**
på farsdagen!

Pussar & kramar från
Lena, Johan & Pyret

Gör så här: Skicka **5E NÅ DIN TEXT** till **16323**. Max en pappa/annons.

Exempel: 5E NÅ Grattis Kalle på farsdagen! Önskar Anna & Per

Kostnad 5 euro inklusive moms. Senast onsdagen den 4 november vill vi ha din annons!

Nya Åland

Gratta far!
sms 16323
5€ per annons
(ord 17,25€)

Ledamöterna går – och trion består

LAGTINGET. Det blev ingen skräll, vilket kanske inte heller var att vänta.

När lagtinget valt talmän för perioden 2009-2010 gick det att konstatera att trion från året som gått bestod.

Med en av ledamöterna sjuk-skriven, **Raija-Liisa Eklöv** (Lib), lämnade 29 lagtingsledamöter sina röster i urnan framställd på talmanspodiet i lagtingets plenisal igår. Under ledning av ålderstälman **Barbro Sundback** (S) återvaldes **Roger Nordlund** (C) som talman med en klar majoritet av rösterna; 26 av 29. Två röstade blankt och den återstående rösten föll på **Gun Carlson** (C).

–Jag har en känsla att någon inte ville rösta på sig själv. Men nej, jag skulle absolut inte vilja bli talman, jag har aldrig åstundat den posten, säger en pigg och glad Gun Carlson med glimten i ögat.

–Det känns bra, säger Roger Nordlund själv efter valsegern.

Princip

Med 20 av rösterna stannar även **Gunnar Jansson** (Lib) på sin post som första vice talman. **Gun-Mari Lindholm** (Ob) fick de återstående nio, något som retade oppositionen något.

–Den gamla principen efterföljs inte längre, där oppositionen skall tilldelas första vice talmansposten. Det är ganska tråkigt, säger Lindholm.

Ett spel

Gun-Mari Lindholm fortsätter istället på sin post som andra vice talman efter att ha tilldelats 23 av de 29 rösterna. Tre personer röstade blankt och två röster, då Barbro Sundback fick rätta sitt tal då hon varje gång började på Gun-Mari, gick till Gunnar Jansson. Leenden uppstod samtidigt bland lagtingsledamöterna när **Johan Ehns** (FS) namn ropades upp och även han blev tilldelad en röst.

–Nej, jag är inte besviken. Ett spel är ett spel och detta är avgjort innan. Det förekommer alltid ströror, säger Ehn efteråt utanför lagtingsportarna och drar på munnen.

Debiterar

Innan marschen mot St Görans kyrka där den traditionella gudstjänsten hölls stod unge lagtingsdebutanten **John Hilander** (Ob) påklädd i foajén. Han såg lugn ut.

–Det ska bli mycket roligt. Jag ser fram emot att få komma igång med arbetet och framför allt att lära mig rutinerna, berättar Hilander som vikarierar för pappalediga **Danne Sundman**

Hatten är din. En mängd hattar gick att skåda när lagtingsledamöterna vandrade mot St Görans kyrka för gudstjänst.

Annan motion. Gun-Mari Lindholm (Ob) har under lagtingets uppehåll i oktober hunnit med en himla massa motion. – Jag har promenerat sammanlagt 130 kilometer och så har jag gått på aquabike vilket är superroligt! säger hon. Lindholm valdes på nytt till andra vice talman, men hade gärna sett en ledamot från oppositionen som första vice.

(Ob) fram till 30 januari nästa år.

Gubbtradition

Sällskapet, som vanligtvis är lika färgglada som deras olika politiska åsikter, var denna dag en likriktad skara. Åtminstone vad gäller klädseln.

–Det är en gubbtradition att ha svart kostym. Jag tycker kvinnorna borde bryta den, eftersom vi har större valmöjligheter när det kommer till kläder. Eller om det nu stämmer, säger Barbro Sundback som var den enda att sticka ut något med sin ljusgröna kavaj över hennes svarta klänning.

Teater?

Roger Nordlund var liksom de

Rest. Barbro Sundback (S) tog för sig av bakelsen som bjöds till ledamöterna och allmänheten. Nyligen var hon på en resa i Japan berättar hon, och badade bland annat i de heta källorna. I övrigt är hon hemlighetsfull.

Debutant. John Hilander (Ob) ser fram emot lagtingsarbetet och säger att det ska bli väldigt lärorikt. I slutet på januari lämnar han plats för föräldralediga Danne Sundman (Ob) som då ska vara tillbaka.

övriga männen klädd i kavaj, slips och skjorta.

–När det är högtidligt öppnande tycker jag det ska vara uppklätt, säger han.

Ett fåtal personer satt på läktaren i plenisalen och lyssnade till landshövdingen **Peter Lindbäcks** öppningsanförande och Roger Nordlunds tal. Minst var nog det barn som såg ut att vara runt femårsåldern. Kanske var det alla dessa enfärgade kostymer som gjorde att han undrade om det var teater han just varit på?

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Foto: STEFAN ÖHBERG

Här är min röst! Röstningen gick snabbt och smidigt och ledde till klar majoritet för återvalde talmannen Roger Nordlund.

Roger Nordlund (C): Spritkulturen måste ändras!

När omvalde talmannen Roger Nordlund höll sitt öppningstal i lagtinget igår kunde han inte ha varit tydligare.

–För att säga det rakt ut – den spritkultur vi har på Åland måste ändras.

Vuxna måste ta sitt ansvar och visa vägen, sade talmannen.

–Minskad tobaksrökning, en förändrad spritkultur och ett drogfritt samhälle måste vara vår målsättning för att vi skall kunna säga att vi lämnar ett bra samhälle till nästa generation.

Hela samhället måste åstadkomma en förändring och Roger Nordlund är tydlig med sin åsikt.

–Ingen under 18 år ska dricka, och den gränsen ska inte rubbas, säger han.

Frustration

Utöver drogfrågan tog Nordlund upp den språkliga utvecklingen i landet som gör att det ”för varje år verkar bli svårare för statsmakten att leva upp till de åtaganden och loften som finns i självstyrelselagen”.

–Lägger man därtill det faktum att de flesta åländska ungdomarna utbildar sig i Sverige så är det lätt att förstå att vi här har ett växande problem framför oss. Ett problem som behöver få en lösning innan det förorsakar alltför mycket friktion och frustration i kontakterna mellan Åland och Finland..

Expertgrupp för språkkoll

Landshövding **Peter Lindbäck** tog också upp svenskspråkigheten i och med den reform som är på kommande. Reformen träder i kraft den 1 januari 2010 och innebär att den nuvarande länsindelningen ersätts av en regionindelning i övriga landet, och att den nuvarande länsförvaltningens uppgifter omorganiserar.

En expertgrupp, som tillsätts av statsrådet, ska ta reda på vilka konsekvenser reformen kan ge upphov till för ”de två befolkningsgruppernas faktiska möjligheter att på lika grunder

Vill se förändring.

Roger Nordlund (C) stod först bredvid landshövding Peter Lindbäck som höll i öppningstalet under gårdagens val av talman. När det var Nordlunds tur att hålla i ordet nämnde han bland annat alkoholbruket bland Ålands unga, som han menade måste få ett slut.

Foto: STEFAN ÖHBERG

få tillgång till de grundlagsfästa tjänsterna”.

Dåligt samvete

Vidare nämnde Roger Nordlund i sitt tal det demokratiunderskott Åland dragits med sedan inträdandet i EU.

–EU-parlamentsplatsen är och tycks ännu en tid förbli Finlands dåliga samvete. Att regeringen säger att man söker en lösning på EU-nivån gör inte saken bättre, för i praktiken innebär det att man erkänner vår rätt till representation – men är ändå inte beredda att ge en av Finlands platser. Även om vi inte i samband med Lissabonfördraget uppnår vårt mål måste vi ändå konsekvent och målmedvetet arbeta vidare med frågan.

Full sysselsättning

Tyngdpunkten låg i övrigt på ekonomi och inbesparingar, då snaran dras åt allt hårdare kring landskapets utgifter.

–Vår viktigaste gemensamma uppgift blir nu, att samtidigt som vi anpassar landskapets kostym till minskande inkomster, göra allt som står i vår makt för att hålla full sysselsättning i samhället som helhet.

–Att minska byråkratin och underlätta för företagare måste därför vara mycket högt prioriterat i dessa tider, säger Nordlund.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Returasfalten används på nytt?

■ Trafikavdelningen arbetar nu med en åtgärdsplan för den giftiga returasfalt som lagrats hos Ab Rafael. Det handlar om sammanlagt cirka 17.000 ton asfalt som innehåller stenkols-tjära.

Formellt skall landskapsregeringen först göra upp åtgärdsplanen och sedan ansöka om miljötillstånd för lagring.

–Vi bygger högst sannolikt ett lager här på Åland, säger trafikavdelningens chef **Niklas Karlman**.

Karlman säger att det sämsta för samhället vore att föra bort asfalten från Åland. Det motiverar han med att den har ett värde i sig och att borttransporteringen skulle bli mycket dyr.

–Målet är att kunna återanvända asfalten på ett sätt som också Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet kan acceptera. Det gäller att sätta sig ner och bena ut problemet tillsammans, säger Karlman. (tt-s)

Sex vill bli Högskolans rektor

■ Sex personer söker tjänsten som rektor för Högskolan på Åland. De sökande är **Göran Engdahl**, Täby, professor i elektroteknik vid KTH, **Inger Eriksson**, Mariehamn, professor i pedagogik, **Niklas Eriksson**, Helsingfors, ekonomie magister, **Edvard Johansson**, Helsingfors, ekonomie doktor, **Peter Kåhre**, Mariehamn, filosofie doktor samt **Juan Llorens**, Madrid, professor.

Tjänsten tillsätts för en femårsperiod. Tillträdesdatum är satt till den 1 januari 2011 men Högskolan ser gärna att den nya rektorn har möjlighet att börja arbeta redan den 1 november 2010. (ak)

Partiledare möts i debatt

■ Ålands Framtid bjuder in till traditionsenlig partiledardebatt i samband med att lagtingsåret inleds. I kväll tisdag hålls debatten i lagtingets auditorium med start klockan 19.00.

Ämnet för debatten är Ålands ekonomiska situation och övertagande av beskattningsrätten. Partiledarna ger först sitt partis syn på landskapets ekonomiska situation och behov av åtgärder. Sedan följer en diskussion.

Nina Fellman är debattledare. (ns)

Lyyski lämnar Viking Line

■ **Tomas Lyyski** slutar som regionchef på Viking Line.

–Jag kommer att börja arbeta inom familjeföretaget Lyyskis fastighetsförmedling, säger han.

Inom Viking Line pågår en omorganisering och någon ny regionchef anställs inte i det här skedet. Lyyskis arbetsuppgifter kommer tills vidare att skötas av **Kurt-Ove Lind** som är vd för Viking Line buss.

Billigare Mise för Saltvikspensionärer

■ **SALTVIK.** Egenpensionstagar i kommunen som endast får folkpension får betala 50 euro mindre i Mise-avgift.

Saltviks kommunfullmäktige har beslutat att pensionärerna ska få ett bidrag så att 2009 års grundavgift sänks med 50 euro per hushåll. (tl)

Stack ut ur mängden. Lagtingsledamöterna stod upp under landshövdingen Peter Lindbäcks högtidliga öppningstal. I förgrunden syns Barbro Sundback (S) i sin ljusgröna kavaj. Sundback var den enda som vågade sticka ut ur mängden bland alla svartklädda.

Gemensama nämnder i Lemland och Lumparland

Grannkommunerna Lemland och Lumparland har länge samarbetat på olika plan. Nu vill man ta ett nytt steg i samarbetet genom att bilda en gemensam byggnadsinspektion.

–I framtiden kanske vi även kan slå ihop socialkanslierna, säger kommunstyrelsens ordförande Gun-Mari Lindholm

Lemland och Lumparland utreder som bäst en gemensam byggnadsinspektion. Byggnads- och planläggningsnämnden i Lemland har tillsatt en arbetsgrupp för att utreda möjligheterna för ett samarbete mellan de tekniska avdelningarna.

–Det här är aktuellt nu i och med diskussionerna om kommunsammanslagningar, fler och fler partier kommer ut ur garderoberna och är positiva till dem, säger Gun-Mari Lindholm.

Lemland och Lumparland har fört liknande diskussioner under ett flertal år och har även i dagsläget konkreta samarbeten.

I dagsläget har Lumparland en person anställd på tjänsten som byggnadsinspektör och kommuntekniker. I Lemland är kommuningenjören en tjänst och byggnadsinspektören en halv tjänst. Men arbetsgruppen anser att en hel tjänst inte behövs i Lumparland och att tjänstemännen i stället ska samarbeta över kommungränserna.

Ökad kompetens

Även nämnderna skulle enligt förslaget slås ihop. Lumparland har en gemensam nämnd för byggnadslovsärenden och kommunalteknik medan man i Lemland har två skilda nämnder.

Vill samarbeta. Johan Willstedt, Brage Wilhelms, Gun-Mari Lindholm, Tage Wilhelms, Robert Williams och Yvonne Sundbom-Korpi från Lemlands och Lumparlands kommun vill se en gemensam byggnads- och teknisk nämnd.

Nu är förslaget att man i stället bildar en teknisk nämnd och en byggnadsnämnd som är gemensam för de båda kommunerna. Till dem ska vardera kommunerna få utse representanter.

Fördelarna med förslaget menar gruppen att bland annat blir ökad kompetens inom upphandling, att den tekniska kompetensen ökar och ett effektivare utnyttjande av maskinparken.

–Både Lemland och Lumparland växer och vi måste möta morgondagens behov och kommuninvånarnas krav på service, säger Yvonne Sundbom-Korpi, ordförande i

byggnads- och planläggningsnämnden.

Några tjänster ska inte försvinna i och med förändringen, i stället kommer heltidstjänster att skapas. Och planeringsgruppen tror att den penningmässiga skillnaden kommer att vara liten, det är istället samordningsvinsterna man bör beakta.

–Och rent politiskt blir det nog svårt att baxa ihop fyra nämnder till två, säger Lindholm.

Nästa år

Enligt förslaget ska personalen samordnas från och med mitten av nästa år när nuvarande byggnadsinspektör i Lemland

går i pension. De gemensamma nämnderna tillsätts från och med nästa mandatperiod.

En gemensam byggnadsinspektion är bara ett led i det fortsatta samarbetet mellan kommunerna. Man kommer även inom kort att utreda möjligheterna för ett gemensamt socialkansli.

–Men ändringar inom socialnämnden innebär lagändringar och är svårare att genomföra, säger Lindholm.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: ERKKI SANTAMALA

Ny fraktdirektör på Eckerö Line

■Markku Onniselkä har tillträtt som ny fraktdirektör på Eckerö Line, på grund av att rederiets nuvarande fraktdirektör Leif Brunnström går i pension nästa sommar.

”Eckerö Lines nya fraktdirektör Markku Onniselkä har över 20 års erfarenhet inom fraktbranschen. Onniselkä har senast arbetat på Tallink Silja Oy som försäljnings- och marknadsföringsdirektör på fraktenheten. Han har också erfarenheter från ledningsuppgifter inom frakten från bland annat VR Cargo och Superfast Ferries.” skriver rederiet i ett pressmeddelande.

–Det är intressant att få vara med och utveckla ett finländskt företags fraktenhet

och min målsättning är att skapa den marknadsandel åt Eckerö Line som jag tycker att bolaget borde ha, skriver Onniselkä i meddelandet.

Eckerö Lines vd David Lindström berättar att utnämningen är en del av planerna på att stärka fraktverksamheten i bolaget.

–Onniselkä börjar sitt arbete i Eckerö Line under en tid då den allmänna ekonomiska situationen är utmanande. Det är glädjande att ett tungt proffs inom branschen tror på vår framtid inom frakten, kommenterar Lindström.

Eckerö Line trafikerar rutten Helsingfors-Tallinn och är en del av Eckerökoncernen.(ab)

Diskussion om farled och butik på Sottunga

■I dag, tisdag, besöker landshapsregeringen Sottunga som ett led i sin kommunrunda.

Besöket inleds med ett möte med Sottungas kommunfullmäktige och -styrelse cirka klockan 12.30 i Sottunga skola. Fullmäktiges ordförande Björn Rönnlöf presenterar kommunen och nya kommundirektören Crister von Essen redogör

för det ekonomiska läget.

Därefter, klockan 14.00, bjuds allmänheten in på frågestund med diskussion och fika.

På agendan står bland annat butikens svårigheter, bostadssituationen, fibernät, turlistor för bussar och färjor samt hur planerna på muddringen av inloppet till Sottunga framskrider.(ab)

Polisen ingrep mot man med plastgevär

En man som bar på ett plastgevär beordrades av polisen att ligga ner på gatan natten till måndag. Enligt polisen var det nödvändiga rutinåtgärder eftersom man inte kunde avgöra om geväret var riktigt eller inte.

Det var strax före klockan ett på måndagsmorgonen som någon såg en man bära på ett gevär i centrum. Personen ringde polisen som ryckte ut med fyra man.

Enligt ett ögonvittne skrek poliserna åt mannen att ligga ner på marken och ställde sig sedan runt honom.

Geväret visade sig efter ingripandet vara av plast.

–Det var en rutinåtgärd, vi kunde inte veta om geväret var riktigt eller inte, säger vakthavande befäl på polisen.

Polisen skjutsade efteråt hem mannen. Varför han bar på ett plastgevär kan man inte svara på.

TANJA LÖNNQVIST

Fredsinstitutet leder projekt mot våld

Ålands fredsinstitut har fått pengar från Central Baltic Interreg IVA-programmet för ett 28 månader långt projekt mot våld och sexslaveri.

Projektet Challenging Gender Roles for Prevention of Trafficking leds av fredsinstitutet och genomförs tillsammans med den lettiska partnerorganisationen Resurscenter för kvinnor, Marta.

–Att få möjlighet att driva detta interregprojekt innebär för fredsinstitutet ett erkännande av vår kapacitet och en möjlighet att i en ny form fortsätta med det viktiga arbetet som i förlängningen också ger förutsättningar för fred. Det är för fredsinstitutet också en utmaning - att öka vår egen och bidra till att öka det åländska ci-

vilsamhällets kompetens när det gäller administration av större europeiska projekt, skriver institutet i ett pressmeddelande.

Inom ramen för projektet, som pågår till december 2011, finns utrymme för forskning och kampanjer och man kommer också att utbilda gruppleddare både på Åland och i Lettland som skall arbeta med ungdomar.

–Tjej- och killgruppsmetoden är en nordisk modell för att i direktkontakt med ungdomar arbeta med att stärka individen, förbättra möjligheterna för deltagande i samhället och samtidigt ifrågasätta könsstereotyper och ge förutsättningar för ökad jämställdhet.

Central Baltic Interreg IVA-programmet finansierar närmare 80 procent av projektets totala budget som ligger på 655.871 euro. (tt-s)

Allt fler unga är utan jobb

■Antalet arbetslösa på Åland har genomgående ökat jämfört med i fjol. Sämst är statistiken för ungdomar under 25 år där 8,9 är arbetslösa vilket 3,1 procentenheter högre än i oktober 2008.

Den öppna arbetslöshetsgraden var i oktober 3,3 procent, 1,1 procentenheter högre än för ett år sedan.

–Den totala arbetslöshetsgraden (vilken inkluderar 37 personer i sysselsättningsåtgärder) uppgick till 3,5 procent,

och den var 0,4 procentenheter högre för de åländska männen (3,7 procent) än för kvinnorna (3,3 procent). Den totala arbetslöshetsgraden var även den 1,1 procentenheter högre än i oktober 2008, skriver Åsub i ett pressmeddelande.

–Arbetslösheten för de 55 år fyllda (2,8 procent) var 0,6 procentenheter högre än i oktober ifjol. Antalet långtidsarbetslösa ökade med 21 personer till 71 jämfört med oktober ifjol, och utgör 0,5 procent av arbetskraften.

Infekterad öl. Vd Stefan Blomqvist hoppas få ut ny Stallhagenöl till butikerna nästa vecka.

Stallhagenöl innehöll mjölksyra

Stallhagens grumliga och illasmakande öl visade sig innehålla mjölksyra. Nu ska buteljeringslinjen rengöras ytterligare och först nästa vecka väntas ny öl finnas på butikernas hyllor.

Efter att kunder köpt dålig öl från Stallhagen drog öltillverkaren in flera backar öl från butikerna och skickade den dåliga ölen på analys. Det berättade Nya Åland förra veckan. Nu har provsvaren kommit från statens forskningscentral VTT och de visar att ölen innehöll mjölksyra.

–Det är inte farligt utan smakar bara illa, säger Stallhagens vd Stefan Blomqvist.

Mjölksyran hittades i de flas-

kor som fylldes i den första buteljeringen efter att anordningen gått igenom en grundlig rengöring. Flaskorna som fylldes därefter var det inget fel på.

–Skulle båda satserna ha varit felfria hade vi börjat köra ut öl till butikerna redan den här veckan, men i och med att den första satsen fortfarande var oren så avvaktar vi, säger Blomqvist.

Nu har buteljeringslinjen rengjorts ytterligare en gång och ölen som buteljerats efter den rengöringen ska skickas på analys.

–Om den är felfri planerar vi att få ut öl till butikerna i början av nästa vecka.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax

Försäkringar på hemmaplan

måndag - torsdag

8.30 – 17.00

fredag

8.30 – 16.30

Ålandsvägen 31, AX-22100 Mariehamn
tel. 29 000, mhamn@alandia.com

www.alandia.com

Prissänkningen av läkemedlen har under ett halvt års tid sparat in 12 miljoner euro i patienternas medicinkostnader. Referensprissystemet för medicinerna har sparat samhället 31 miljoner euro bara på ett halvt år, räknar Folkpensionsanstalten.

Hembränning är en tradition som håller på att dö ut i Finland. Enligt statistik som tidningen Ilkka grävt fram behandlade Finlands domstolar i fjol bara 18 brottmål som handlade om olovlig framställning av alkoholhaltiga drycker.

Virtuell konsumtion blev riktig business

Den virtuella konsumtionen på internet är på väg uppåt trots recessionen – eller kanske just därför.

Att köpa virtuella föremål på webben är inte så seriöst ur konsumentens synvinkel, men branschen håller på att bli allt seriösare affärsverksamhet.

–Det kan fungera som en slags surrogatkonsumtion. Då det inte finns pengar för att köpa en riktig bil så köper man istället en virtuell bil, säger **Vili Lehdonvirta** som skrivit sin doktorsavhandling om den virtuella konsumtionen.

Den virtuella konsumtionen hänger till exempel ihop med olika spel, det går att köpa utrustning eller egenskaper som används i dataspel. Eller så köper man möbler till sitt virtuella hem eller ger gåvor till en vän på Facebook.

Utgifterna är sällan särskilt stora, kanske 50 cent eller en euro.

–Under recessionen undviker många att göra stora inköp och tillbringar hellre tid hemma. Istället för att gå till en restaurang stannar man hemma och spelar på internet, säger Lehdonvirta.

Trots att konsumenternas utgifter är små ger de många små bäckarna ändå ett stort pengaflöde då det finns miljontals konsumenter.

På riktigt

Möjligheterna till konsumtion skapas i det skedet då spelet görs. Man skapar vissa problem i spelet som går att lösa genom att köpa något hjälpmedel. Men man kan inte lura konsumenterna hur som helst.

Marknad som växer. Att köpa virtuella dräkter, fordon eller möbler är populärt på nätet. Foto: STEFAN ÖHBERG

Fakta/Virtuell konsumtion

I olika internetspel och internetgemenskaper kan man konsumera på många olika vis.

■ **Habbo Hotel:** Användarna rör sig i en virtuell hotellmiljö. Där kan de köpa kläder till sina spelkaraktärer och inreda sina virtuella hem med möbler och föremål.

■ **World of Warcraft:** Ett omfattande äventyrsspel som blivit något av en heltidssysselsättning för de ivrigaste.

Förbjudet att använda riktiga pengar i spelet, men skickliga spelare säljer vidare sina spelkaraktärer då de avancerat till en viss klass inom spelet.

■ **Farmville:** Går att spela bland annat på Facebook. Man kan köpa bland annat traktorer eller bilar till sin lantgård. (FNB)

–Det väsentliga är att spelet eller den virtuella omgivning- en är intressant. Runt det kan man bygga upp konsumtions- möjligheter. Om säljandet blir för genomskinligt söker sig

spelarna till andra spel eller andra tidsfördriv, förklarar Lehdonvirta.

I Japan och Sydkorea är den virtuella konsumtionen på en helt annan nivå än i Europa

eller Nordamerika. Det kan förklaras med kulturella skäl, men Lehdonvirta tror det är av större betydelse att Sydkorea satsat på att alla ska få tillgång till internet.

Lehdonvirta säger att de virtuella produkterna är precis lika riktiga som verkliga föremål.

–För någon som spelar mycket kan spelet vara mer verkligt än soffan i vardagsrummet.

Orsakerna till att köpa virtuella produkter är i stort sett de samma. Trendiga kläder kan ge en uppskattning i det riktiga livet, och på samma sätt kan rätt inköp i den virtuella världen ge uppskattning bland de andra som spelar.(FNB)

Finländarna mår bäst i världen

HELSINGFORS. Finländarna mår bäst i världen enligt det brittiska forskningsinstitutet Legatums välståndsindex.

Det mäter förutom direkt förmögenhet också bland annat kvaliteten på demokrati och förvaltning. Särskilt i fråga om god förvaltning, inre säkerhet och högklassig demokrati toppar Finland listan.

I fjol låg Finland på tredje plats sammanlagt men gick nu upp i täten följt av Schweiz, Sverige, Danmark och Norge. Lägst ner på listan ligger Sudan, Jemen och Zimbabwe.

–Till ledarplatsen bidrog Finlands engagemang för frihet, säkerhet, god förvaltning och sund ekonomisk utveck-

ling, sade Legatums vice vd **William Inboden**.

Inte rikast

Legatums välståndsindex är bara ett av många index som kombinerar ekonomiskt välstånd med social välfärd och andra trivselfaktorer.

God förvaltning, inre säkerhet och högklassig demokrati gör att Finland toppar listan när det gäller välståndsindex. Bilden är pärmbilden från Ann-Gerd Steinbys nya bok "Fantastiska Finland"

Bland annat nobelpristagaren i ekonomi **Koseph Stiglitz** har kritiserat användningen av bruttonationalprodukten för att mäta ekonomisk utveckling. Han påpekar att BNP inte tar hänsyn till husligt arbete och till värdet av att naturresurser förbrukas.

Mätt med BNP per capita platsar Finland inte ens bland världens tio rikaste länder. (FNB)

Många är missnöjda med regeringen

■ **HELSINGFORS.** Över hälften av finländarna är missnöjda med regeringens agerande. Enligt en enkät som TNS-Gallup har gjort får regeringen ett gott betyg av endast en tredjedel av finländarna medan 52 procent är missnöjda med den.

Regeringen fick senast så här dåligt betyg hösten 2007.

Chefer, högre tjänstemän och företagare är mest nöjda med regeringen medan de lägre tjänstemännens åsikter har blivit klart negativare.

Regeringen anses ha lyckats

bäst i skötseln av utrikespolitiken och sämst med sysselsättningen.

Enkäten visar också att finländarna är positivt inställda till att privatpersoner och företag stöder partierna. 67 procent av finländarna godkänner att privatpersoner stöder partierna med pengar och över hälften att företagen gör det. Hälften av medborgarna godkänner också det statliga partistödet.

Däremot godkänner de inte stöd från statsbolag, kommuner eller städer.(FNB)

Motion skyddar mot prostatacancer

■ **STOCKHOLM.** Män som är fysiskt aktiva löper mindre risk att drabbas av prostatacancer.

En studie från Karolinska institutet visar att män som tillbringar mindre än hälften av sin arbetstid sittande har 20 procent lägre risk att insjukna jämfört med de män som sitter större delen av tiden. De

som går och cyklar mer än en timme om dagen har 14 procent lägre risk att drabbas än de som går och cyklar hälften så mycket, visar studien som publiceras i den vetenskapliga tidskriften British Journal of Cancer.

I studien ingår 45000 svenska män i åldrarna 45 till 79 år.(FNB)

Världen just nu

Friska foster aborteras av misstag

■ **STOCKHOLM.** Bara vartannat sjukhus kontrollerar misstänkt avlidna foster med en extra ultraljudsundersökning, trots att experterna rekommenderar det för att undvika att friska foster aborteras av misstag.

I en granskning av tio sjukhus hittade Sveriges Radios program Brunchrapporten 24 fall under det senaste åren då föräldrar skickats hem med abortpiller eller besked om att deras foster var dött i magen, när det i själva verket var helt friskt. I ungefär hälften av fallen blev kvinnorna skrapade eller tog abortpiller med följderna att barnet fick kraftiga skador eller dog.

Nära en tredjedel av de ultraljudssonder som används vid de fem stora sjukhusen i Stockholmsområdet är defekta, enligt en ännu opublicerad studie vid Kungliga tekniska högskolan. 270 ultraljudssonder vid Karolinska i Solna och i Huddinge, Södersjukhuset, Danderyds sjukhus och St Görans sjukhus undersöktes. 30 procent av sönerna visade sig vara defekta på ett eller annat sätt-trots att de testas årligen. (FNB)

Storstadsras för (S)

■ **STOCKHOLM.** Socialdemokraterna i Sverige riskerar ett svindande nederlag i storstäderna. Och bland företagare slår partiet bottenrekord.

Det framgår av partiernas egna hemliga mätningar, som TT tagit del av.

På (S)-kongressen, som avslutades på söndagen, lyftes företagen och storstadsborna fram. Partiledaren **Mona Sahlin** talade om förnyelse och omprövning av politiken.

En förklaring kan vara de usla resultat som partiet har i dessa grupper, enligt mätningar som studeras flitigt av partistrategerna och som de väljer att aldrig gå ut offentligt med.

För ett år sedan var S största parti i Göteborg och Malmö. I Stockholm var det dött lopp mellan Socialdemokraterna och Moderaterna, till och med en liten övervikt för S.

I dag ser det helt annorlunda ut.

Moderaterna har tagit ledningen i de tre städerna. I Stockholm och Malmö har M ett försprång på 8-10 procentenheter.

I Stockholmsområdet leder regeringssidan med 9 procentenheter. Att det inte ser ännu värre ut kan (S) tacka Miljöpartiet för. Miljöpartiet har gjort en kraftig uppryckning och är tredje största parti, samtidigt som i första hand kvinnorna där sviker (S).

Två omkom på Kanarieöarna

■ **MADRID.** Två personer omkom när stenblock föll ned på en strand på Kanarieöarna på söndagen, meddelar den spanska radion.

De omkomna är båda kvinnor, ena från Storbritannien och den andra från Spanien. Olyckan inträffade på semesterorten Los Gigantes på Teneriffas sydvästkust.

Stenblocken föll ett 40-tal meter ned på solbadare på stranden. Över 150 räddningsarbetare letade igenom rasmassorna, men olyckan krävde inte fler offer. Spanska Röda korset gav krishjälp åt personer som blev vittne till olyckan och till andra hjälpbehövande.

Även finska researrangörer arrangerar charterresor till Los Gigantes. (FNB)

Karzai segrade i presidentvalet

■ **KABUL.** Valkommissionen i Afghanistan utropade på måndagen landets sittande president Hamid Karzai till segrare i presidentvalet.

Kommissionen beslutade att slopa den andra omgången i valet sedan utmanaren Abdullah Abdullah dragit sig ur. (FNB)

Miljonbud till Stieg Larssons sambo

■ **STOCKHOLM.** Författaren **Stieg Larssons** far och bror vill en gång för alla sluta fred med livskamraten till den avlidne succéförfattaren, säger de i en intervju. Via Svenska Dagbladet erbjuder de **Eva Gabrielsson** 20 miljoner kronor.

Hittills har Larssons Millenniumtrilogi dragit in 130 miljoner kronor, enligt SvD:s beräkning.

När det stod klart att Gabrielsson inte skulle få någon del i inkomsterna från böckerna, sedan Stieg Larsson avlidit 2004, uppstod en hätsk debatt i medier fylld av anklagelser om vem som var den rättmätiga arvtagaren till hans verk.

Fadern **Erland** och brodern **Joakim Larsson** är trötta på att vara historiens "bad guys", säger de till tidningen och uppger att de velat komma överens hela tiden. Men ännu efter fem år säger de att de inte har fått kontakt med Eva Gabrielsson.

–Vi orkar inte vänta fem år till. Vi måste gå vidare, säger brodern. En rättsvist skulle dessutom kunna bli lång och kostsam och nu har de bestämt sig för att lämna detta erbjudande.

Juridiskt återstod de två som Stieg Larssons enda arvtagare, eftersom han och Eva Gabrielsson varken var gifta eller hade upprättat något testamente som gav dem del i varandras tillgångar. Samtidigt har hon berättat att Larsson kallade bokmanuskripten för deras pension i samband med att han lämnade dem till bokförlaget Norstedt.

Eva Gabrielsson och Stieg Larsson levde ihop i 30 år. Ett skäl till att de inte gifte sig var att han ville skydda henne, eftersom han i sin tidning Expo och i böcker kartlagt de svenska nazisterna, har hon uppgett. (FNB)

Maria Nykvist

Epost: maria.nykvist@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Jag är jättesugen.
HENKE LARSSON OM ATT
BÖRJA SPELA INNEBANDY
I SVENSKA SUPERLIGAN

Missade chansen att själva få spela i Europa

IFK i Spanien för att se Atlético Madrid

FOTBOLL. Som avrundning på säsongen passade IFK Mariehamns spelare på att själva titta på lite fotboll.

De begav sig därför till Spanien för att se Atlético Madrid möta Mallorca hemma på Vicente Calderon Stadion.

Här delar spelarna med sig av några av de egna bilderna från resan.

I början av juni var Atlético Madrid på Åland för ett vänskapligt möte med IFK Mariehamn. Förra veckan var det IFK:s tur att åka till Spanien. Det var dock inte tal om ett returmöte utan de var på plats på Vicente Calderon Stadion för att se **Tomáš Ujfaluši, Diego Forlán, Simão Sabrosa** och resten av Atlético spela oavgjort 1–1 mot Mallorca.

–Det var väl runt 50.000 personer på arenan. Men det var lite märklig stämning i den första halvleken för det var nästa helt tyst på läktaren. Det var nog någon sorts protest från supportrarna för att Atlético spelade så dåligt. Sen i den andra halvle-

ken kom supportrarna igång. Och för oss i IFK var det en riktigt trevlig avslutning på säsongen, konstaterar IFK:s lagkapten **Mika Niskala**.

Här delar **Tamás Gruborovics** med sig av några av bilder från spelarnas resa. (mn)

Lördag=matchdag. "Här syns en glad kille som har just fått sin biljett till matchen. Det är Johan Carlsson med biljetten i handen och bakom honom Jimmy Sundman och Markus Olofsson."

Söndag=sightseeing. "Gustav Långbacka, Mika Niskala och Patrik Rikama utanför kungliga Santiago Bernabeu, Real Madrids hemmaarena. Det var ett av stoppen när vi var på guidad rundtur."

Lördag=matchdag. "Den här bilden är från matchen på Vicente Calderon Stadion och det är Sasha Anttilainen som blickar ut över planen där Atlético och Mallorca spelade."

Fredag=äntligen framme. "Den här bilden visar alla av oss som var med på resan. Längst bak fr v Kenneth Gustavsson, Sasha Anttilainen, Mika Niskala, Fredrik Appel, Patrik Rikama, Wilhelm Ingves, Johan Carlsson, Gustav Långbacka, Simon Enqvist. Längst fram fr v Jimmy Sundman, Markus Olofsson och Tamás Gruborovics."

Honkas damer vann cupen

FOTBOLL. Honka har vunnit sitt första cupmästerskap för damer. Esbolaget besegrade HJK i cupfinalen i Helsingfors med 1–0. **Satu Kruus** sköt segermålet.

HJK inledde matchen starkt men annars var det Honka som dominerade. Honka hade

fler målchanser men **Petra Häkkinen** i HJK:s mål spelade säkert. Avgörandet kom i den 79:e minuten. 19 år gamla Satu Kruus dribblade bort en HJK-försvareare och placerade bollen snyggt i mål.

–Jag uppskattar det här mästerskapet en hel del.

Herr- och damlaget har båda jagat det här längre. För två år sedan förlorade vi cupfinalen mot HJK på förlängning och i fjol förlorade vi mot dem på förlängning i semifinalen. Så nu känns det riktigt bra, säger Honkas tränare **Marko Saloranta**. (FNB)

Nya spelare till MyPa

FOTBOLL. MyPa förstärker sitt anfall med 21-åriga **Pele Koljonen**, som kommer till MyPa från KuPS. Koljonen har skrivit på för två år.

Totalt har Koljonen spelat 52 ligamatcher och han har gjort 11 mål i dessa.

Vidare har MyPa värvat **Konsta Hietanen**. 25-åriga Hietanen, som kommer från FC Lahti, har skrivit på för två år för.

Hietanen har spelat i FC Lahti de senaste säsongerna. Totalt har han spelat

91 ligamatcher och gjort sju mål i dessa. I FC Lahti spelade Hietanen ofta i försvaret men tränaren **Janne Lindberg** betonar att han i MyPa kommer att spela högre upp. (FNB)

Förlorade i sista hemmamatchen

FOTBOLL. Annica Sjölund spelade hela matchen i anfall i 4–4–2-uppställningen när hennes AIK mötte Sunnanå SK i Damallsvenskan i lördags.

Inför 204 personer i hemmapubliken tog Solnalaget ledningen efter en halvtimmes spel, men Sunnanå kvitterade bara fem minuter senare och kunde sedan fastställa resultatet till seger med 2–1.

AIK drog därmed på sig sin fjärde raka förlust och lyckades inte avancera i tabellen utan ligger kvar på en nionde plats av tolv lag. En omgång återstår då laget möter tabelltrean Kopparbergs/Göteborg på bortaplan. (mt)

Tolfte förlusten. AIK och Annica Sjölund har förlorat tolv matcher i år. En omgång återstår.

Arkivfoto: MALIN TILLSTRÖM

"En fantastisk prestation"

Tränaren **Robert Dahlin** talade i fredags ut om avskedet från Åland United och om framtiden i Brommapojkarna. På sport.ax har nedanstående kommentarer kommit.

Grattis!

Grattis till en fantastisk prestation Robert Dahlin. Bra jobb! Att nå toppen kostar svett och tårar. Been

there—done that.
Medelålders nu

Toppen

Det är ensamt och det blåser hårt på toppen!
Bra jobb!
o

Kanon

Kanonjobb! Känner igen det du skriver från andra verksamheter på ön...

KOMMENTERA MERA PÅ

Kör hårt i BP! Och herrlagen kommer säkert om du vill...

Förstår vad du menar

Stort grattis!

Stort grattis, Robban! För vad du åstadkommit tillsammans med tjejerna. Önskar dej "lycka till" i BP men jag personligen kommer att sakna dej och din familj. Kram till er alla!

Speakern

Rätt tips

■ **agility.ax:** Träningshelg för Catrin Ekbåge från Sverige 5-6 december. Läs mer på hemsidan www.agility.ax. För mer info går det också bra att kontakta Anna Karin, tel 040 505 1037.

■ **ÅMK Folktrace:** talka ute på banan på lördag 10.00. Vid frågor ring Åse 04575243089

■ **ÅSSF:** Luftgevär CUP II Bredmo i dag 18.15.

■ **ÅSSF:** Stödskytte cup 3, samtidigt som Gubbdagis, i Bredmo skyttehall i dag 13.00. Sportskytteföreningen lånar ut luftgevär i fall du inte har eget. Oberoende av ålder eller kön tävlar alla i samma klass. Kom med och prova på!

■ **ÅSSF:** Bänkskytte cup 4, 100m UL, lördag 7 november 14.00

Nominera din idrottsfavorit

■ **GALA.** Ålands idrottsförbund börjar nu fundera på pristagare för de olika kategorierna som premieras under Idrottsgalan 23 januari nästa år i Idrottsgården.

Allmänheten kan dela med sig av sina förslag på kandidater via ÅIF:s hemsida

–ÅIF sätter stort värde på den hjälp och det arbete som varje år läggs ned av idrottsorganisationer med att föreslå kandidater till de olika kategorierna, skriver man på sin hemsida.

Kategorierna är årets: kvinnliga idrottare, manliga idrottare, idrottsliga prestation, idrottsledare, idrottsliga genombrott, idrottslag, idrottskompis. Utöver det delar Viking Line och Eckerölinjen ut resestipendier. (mt)

Mörn sköt hem allhelgonasmällen

■ **SKYTTE.** Allhelgonasmällen blev en jämn historia där det krävdes tre omskjutningar innan **Tomas Mörn** kunde avgöra och vinna tävlingen. Mörn vann knappt före **Mikael Johansson** på andra plats och **Rune Karlsson** tätt därefter på tredje plats.

Cecilia Lund, som sköt fältskytte för första gången, slutade på fjärde plats. (mn)

Seger för Järfälla utan Ahlqvist

■ **INNEBANDY.** Ålänningen **Andreas Ahlqvist** var tvungen att stå över ytterligare en match i Svenska superligan på grund av sjukdom. Hans lag Järfälla IBK lyckades dock vinna utan honom när man slog Umeå City IBK med 7–5 i lördags.

Järfälla ligger nu på en tolfte plats i tabellen. (mt)

Rätt tips

Lotto

4, 5, 8, 31, 36, 37, 39

Tilläggsnummer: 1, 2, 16

Vinstprognos: 7/3.450.000,00

(2), 6+1/18.220,30,

6/2.286,00, 5/62,30, 4/14,00

Extravinster: 4+3/4.365,40,

4+2/43,80, 4+1/5,90,

3+3/147,10, 3+2/5,30, 3+1/1.

Joker

3 7 4 5 6 0 6

Vinstprognos: 7/-, 6/616.

779,40 (1), 5/3.191,80 ,

4/496,50, 3/46,40, 2/11,10

SPELA
BINGO
 med lyckotavla

På Paf Casino
 på Torggatan 14
 alla **TORSDAGAR** kl. 19

- 5 raders BINGO
- Lyckotavla, vinster 34€ – 336 €
- Kvällens poängplockare: 3 kg kaffe och 1,5 kg kaffe

► MÖTEN

**Ålands landskaps-
anställda JHL r.f.
avd 218**

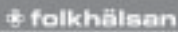
HÖSTMÖTE

**måndagen den
9 november 2009
kl. 19.30 på
fackets kansli**

- Stadgeenliga ärenden
- Servering

Välkomna!

► MÖTEN

**Landskapsföreningen
Folkhälsan på Åland r.f.**

håller sitt ordinarie

HÖSTMÖTE

**tisdagen den 17 november
2009 kl. 19.00,
Önningeby museum.**

1. Stadgeenliga ärenden.
2. Visning av Kjell Ekström.
3. Friskvårdskonsult Susanne Knuts föreläser om hur våra tankar påverkar stress.

Servering.
Hjärtligt välkomna!

Styrelsen

www.folkhalsan.fi/aland

► MÖTEN

**Krigs-
veteranerna
på Åland r.f**

Höstmöte

hålls
**fredagen den 20
november kl. 14-16**
i Margaretagården.

Servering.

Stadgeenliga ärenden.

**Damsektionen sam-
manträder kl. 13.30** för
första beslut om sektio-
nens upphörande.

► MÖTEN

**Ålands Framtids
traditionsenliga
partiledardebatt
hålls ikväll**

**tisdagen den 3 november
kl. 19.00 i lagtinget**

Temat i år är *Ålands eko-
nomiska situation och den
framtida beskattningsrätten*

Samtliga partiledare
medverkar

Debattledare: Nina Fellman

Välkomna!

► ÖVRIGT

KASTRERINGSKAMPANJ
KATT • Vecka 44 och 45

-15 %

på ordinarie pris

Ömsen
FÖRSÄKRINGAR

**Bokningar mån-fre
kl. 12.00-13.00
Telefon 32 185**

**Veterinärer är:
Rauli Lehtinen,
Peter Saul och
Julia Lindberg**

► MÖTEN

KALLELSE TILL EXTRA BOLAGSSTÄMMA

Stallhagen Ab:s aktieägare kallas till extra bolagsstämma
tisdagen den 10 november 2009 kl. 18.00
på pub Stallhagen i Grelsby.

På stämman behandlas styrelsens förslag om emission av konvertibla kapitallån till ett belopp om maximalt 200 000 euro. Styrelsen föreslår att lånen tecknas i poster om 1 000 euro. Teckningstiden för lånet skulle vara 11.11.2009 - 15.12.2009. Tecknarna av lånet skulle vidare ha möjlighet att mellan 15.11.2014 - 15.12.2014 konvertera icke återbetalad andel av lånet till aktier i bolaget. Teckningskursen vid konverteringen föreslås vara 50 euro/aktie. Enligt förslaget skall styrelsen befullmäktigas att fatta beslut om vilka som skall erbjudas möjligheten att teckna lånet. Styrelsens befullmäktigande är begränsat så att emissionen skall riktas till färre än 100 personer.

Styrelsens förslag, jämte handlingar som avses i 5 kap 21§ aktiebolagslagen, finns till påseende på bolagets kontor, Getavägen 196 i Grelsby, och skickas vid begäran.

Aktieägare som avser delta vid bolagsstämman bör anmäla sitt deltagande per e-post till info@stallhagen.com eller per telefon till 48500 senast måndag den 9 november 2009 kl. 17.00.

Grelsby, den 3 november 2009

**Stallhagen Ab
Styrelsen**

DEBATT

EU-styrning på lokal nivå, till vilken nytta?

■ **Det har** blivit fullständigt klart för mig varför vissa vill sammanslå de åländska kommunerna. Det blir liksom smidigare att ta emot allt som EU matar in för oss! Det är liksom mer spännande än att bara kämpa med egna politiker.

Men senaste årens undersökningar om regionala frågor återspeglar en oro över att den lokala demokratin underkuvas. Först hände det i och med statlig styrning via regioner. Nu håller EU-styrningen att ta över. Allt kamoufleras med termer som subsidiaritet, partnerskap, tillväxt, lokaldemokrati.

Denna gång först några ord om hur allt sattes i gång (borträknat de stora planerna sedan andra världskriget). Först föreslog Europeiska

kommissionen i sin vitbok en förnyad gemenskapsmetod som modell för framtiden (KOM(2001) 428 slutlig). Metoden innebär att:

1. man ser till att kommissionen lägger förslag och genomför dem,
2. att rådet och Europaparlamentet fattar beslut
3. och att nationella och regionala aktörer deltar (=inte fattar beslut !) i EU:s politiska process".

Parlamentet uppmanade sedan (A6-0356/2008) att ReK ska göra något, vilket ledde till en ytterligare vitbok (17.6.2009) om något som nu kallas "flernivåstyre".

Parallellt har ReK redan år 2006 inrättat Regionkommittén en uppföljningsplattform för Lissabonstrategin (www.lisbon.cor.europa.eu). ReK

konstaterar: "Lissabon-strategin saknar obestridligen samordning och fortsätter att genomföras på ett mycket toppstyrt sätt. Den Lissabonparadox som lyfts fram genom ReK:s övervaknings-plattform visar att de regionala och lokala myndigheternas delaktighet (= inte fattar beslut !) inte har varit tillräckligt. Den visar vikten av att införa en mer decentraliserad gemenskapsstrategi för tillväxt och sysselsättning som bygger på potentialen hos regioner och städer, som genom sin kompetens är de främsta drivkrafterna för innovation, forskning och utbildning i Europa".

Det fina ordet "delaktighet" betyder ingenting annat än en "metod" för gemenskapen, såsom kom-

missionen definierar det ovan. Och ordet metod är i EU-sammanhang synonymt till ordet maktbegär.

Och ReK försöker nu med sin vita bok kämpa mot "toppstyrningen" och tragikomiskt nog utgör själv en toppstyrande enhet gentemot oss eftersom den vill bland mycket annat "få elektronisk tillgång till medlemsstatens system (=för uppföljning, för att beakta deras sakkunskap, för att övervaka av subsidiariteten)"!

Här uppmanar jag de åländska EU-ivrande politikerna att offentligt (!) berätta oss varför EU över huvud taget behövs för detta.

Merja Renvall (nr7)

Förtvivlan över avgifter

■ **Det var** inte glädje som min känsla var utan mera förtvivlan när jag läst att ÅHS skall göra avgiftshöjningar. För många så är den nu föreslagna höjningen marginell och märks inte så mycket i plånboken. Men tyvärr är det en grupp som höjningen känns hårdare för - och det är på dem jag tänker nu.

Förra regeringen bestående av FS, Centern och Socialdemokraterna sänkte 2007 avgifterna eftersom ÅHS avgifter då var bland de högsta i Norden.

Jag kommer ihåg hur det bland annat uttrycktes av personer som sitter nu i ÅHS styrelsen att man inte kan hålla på att ändra avgifterna

upp och ner hela tiden. Men då satt man i opposition, vilket man inte gör nu. Men nu går det bra att föreslå en avgiftshöjning.

Liberalerna lovade i valet mer pengar i plånboken, men går de in för den här avgiftshöjningen så håller man inte det vallöftet i alla fall.

Fler löften som liberalerna haft är att sjukpensionärerna skulle ingå i högkostnadsstatet för ålderspensionärer.

Jag har vid flera tillfällen försökt fått in sjukpensionärerna under ålderspensionärstaket, men tyvärr utan framgång.

2008 fick jag svar i ett replikskifte av minister **Katrin**

Sjögren att de jobbar på att sjukpensionärerna skall ingå i det billigare högkostnads-skyddet

Nu kommer de att få en höjning av högkostnads-skyddet upp till 350 euro och det är mycket pengar för en sjukpensionär medan ålderspensionärerna har ett högkostnadsskydd vid 130.

Så, bästa liberaler, håll fast vid det tidigare löftet nu.

Men det som gör mig mest besviken är, att med de föreslagna avgiftshöjningarna så är det kronikerna som blir drabbade. Det var en målgrupp som den förra avgiftsgruppen (vilken jag själv satt med i) ville att skulle gynnas

av sänkningen, just de som ofta behöver läkarvård.

Jag har respekt för att man måste se över ekonomin på grund av de hårda tiderna som regeringen nu säger att man har framför sig.

Men är det rätt att de är de som är sjukast som skall drabbas av det? Det anser inte jag. Vi har redan nu en dyr men bra offentlig sjukvård och alla behöver någon sjukvård. Så inom den offentliga sjukvården så vill jag att det skall vara låga avgifter så att alla skall ha råd med sjukvård.

Göte Winé (s)
gotew.blogspot.com

Vattentäkternas skyddsplaner skall utarbetas professionellt!

■ **För** att utarbeta en vattenskyddsplan för Toböle träsk har landskapsregeringen utsett en samling glada amatörer, vilka försöker överträffa varandra med idéer och strategier för vad som skall ingå i den framtida planen för träsket.

Toböle träsk utgör vattentäkt för 250 personer och bör fördes med ett vattenskyddsområde inom vilket införs nödvändiga begränsningar i markanvändningen så att vattenkvaliteten i träsket kan bibehållas och även förbättras. Skyddsplanen skall fastställas av Ålands Miljö- och Hälso-skyddsmyndighet (ÅMHM) och för begränsningar i markanvändningen skall utbetalas intransgersättning till markägarna.

Landskapets miljöbyrå är

den instans som beslutar om att en skyddsplan skall uppgöras och kan även besluta om tidsplanen, men själva planen skall utarbetas av sakkunnig och samråd med markägare och övriga sakägare skall ordnas så att alla berörda parter får lägga fram sina synpunkter.

Innan arbetet med skyddsplanen har påbörjats skall miljöbyrån inte ordna kafferepliknande möten där man ger råd och anvisningar till lokalbefolkningen kring miljövänligt leverne eller framför önskvärda ändringar i olika verksamheter.

Jordbrukets miljöprogram övervakas av jordbruksbyrån och inte av miljöbyråns tjänstemän. Man borde inte heller ha påbörjat syrsättning av botten innan behovet närmare har utretts och detta

speciellt eftersom många experter anser att en sådan åtgärd inte bör vidtas innan man reducerat den utifrån kommande belastningen.

På möten som föregår en skyddsplan skall man inte uttala sig negativt om markägare som utnyttjar sin lagliga rätt till att avverka sin skog.

Det är viktigt att landskapet utvecklar professionella tillvägagångssätt i arbetet med skyddsplanerna så att lag och ordning kan upprätthållas och vattentäkternas vattenskydd blir så bra som möjligt.

Det är också viktigt att göra korrekta prioriteringar så att viktiga vattenskyddsområden som innehåller betydande föroreningskällor ges företräde. Västra Finlands vattendomstol fastställde redan år 1989 vattenskyddsplanen för Långsjön och Markusbö-

lefjärden och i föreskrifterna ingår avslutning av Finströms soptipp som befinner sig inom tillrinningsområdet.

Att avfallsdeponin ännu inte har avslutats innebär betydande olägenheter för Ålands Vattens abonnenter, vilka i själva verket är ensamma i Norden med en oavslutad soptipp inom vattentäktens tillrinningsområde och detta medför urlakning av betydande mängder näringsämnen och organiska miljöfarliga ämnen.

Carl-Gustav Flink

NYANS ROS

...till **damen från Önningeby** som hjälpte mig då jag föll på Jomala kyrkogård. Linnéa.

TV-programmet

tisdag 3 november

6.15 Agenda (R) [5778048]		10.30 24 direkt [83176796]	
7.00 Rapport [44715]		16.50 Snabbare än snabbmat (R) [9716951] Brittisk matlagningsserie från 2007. Del II av II. Den brittiske stjärnkocken Gary Rhodes lagar orientalisk mat i Manchester.	
7.07 Regionalt [202458864]		17.20 Hockeykväll (R) [85512] Ishockeymagasin.	
7.28 Gomorron Sverige [324509425]		17.50 Perspektiv [47715] Aktualiteter, debatt, samtal och reportage på teckenspråk. Även 7/II.	
10.30–13.00 UR [1664970]		18.20 Nyhetstecken [2759048] Nyheter på teckenspråk.	
13.00 Rapport [60796]		18.30 Oddsat [42628] Samiskspråkiga nyheter.	
13.05–14.05 Ridsport (R) [8479406]		18.45 Utiset [853834] Finskspråkiga nyheter.	
14.20 I regnskuggans land (R) [352390]		19.00 Historiska resmål [87999] Brittiskt historieprogram. Det sista programmet av ”Historiska resmål” handlar om andra världskriget.	
15.15 Brott och straff [6284390]		19.55 Rapport [9981593]	
FILM Svenskt drama från 1945. I rollerna: Erik Faustman, Gunn Wällgren.		20.00 Vem vet mest? [2593] Frågesport. Även 8/II.	
17.00 Rapport [54512]		20.30 Säsongstart: London live [1864] Brittisk musikunderhållning. Del I av 22. I kväll med Stereophonics, Sheryl Crow, Sugababes, Feeder och Elbow.	
17.05 Gomorron Sverige [603661]		21.00 Dina frågor – om pengar [3845] Privatekonomiskt magasin. Del 4 av 10. Hur berörs du av den ekonomiska krisen och hur kan du förbättra din ekonomi?	
18.00 Hannah Montana (R) [44574].		21.30 Debatt [2116]	
18.25 Mitt i naturen (R) [48932]		22.00 Aktuellt [2357]	
18.55 Sportnytt [5969951]		22.30 Kobra [1628] Kulturmagasin. Del 5 av II.	
19.00 Rapport med A-ekonomi [75883]		23.00 Sportnytt [61715]	
19.10 Regionala nyheter [5526406]		23.15 Regionala nyheter [9078864]	
19.15 Go'kväll [829067] Magasin.		23.25 Rapport [3382048]	
20.00 Kulturnyheter [92574]		23.30 Hallå Mumbai [51338] Del 5 av 7. Dev tackar ja till ett uppdrag som talare vid en danstillställning för Kennys räkning. Även 5/II.	
20.15 Regionala nyheter [1046796]		23.55 Bilden av vilden (R) [6168951] Dokumentärserie. Del 4 av 10. Moken – sjönomader i Merquarikeipelen. Mokenfolket i övärlden utanför Burma lever på vad havet har att ge. Även 6/II.	
20.30 Rapport med A-ekonomi [86]		0.55–1.55 Sverige! (R) [9885891] Kulturmagasin. Även 6/II.	
21.00 Krönika Melodifestivalen 2009 [65965] Musikreportage. .			
22.00 Andra Avenyn [63406] Svensk dramaserie från 2009.			
22.45 Made in Yugoslavia [7129932] FILM Svenskt drama från 2005. När inbördeskriget bryter ut i Jugoslavien läser Mihajlos pappa in sig i familjens garage i en villaförort till Stockholm. I rollerna: Jens Hultén, PG Hylén, Dragan Jovanovic. Regi: Miko Lazic.			
0.25 Kulturnyheter (R) [1175094]			
0.40 Livvakterna (R) [3695452]			
1.40 Ett fall för Louise (R) [9276723]			
2.10 Kriminaljouren (R) [6904094]			
2.55 Livet i Fagervik (R) [6912704]			
3.40 Kysst av spriten (R) [8982810]			
4.10 Kanin à la Berlin (R) [2819636]			
5.00–5.45 Landet runt (R) [1016278]			

7.30 Montel Williams show [8589067]	3	6.15 Veterinärerna (R) [24382796]	4
8.25 Spin city (R) [4313222]		6.50 Nyhetsmorgon [95244425]	
8.55 Alla älskar Raymond [5126864]		11.00 Nyhetskanalen [392154]	
9.25–9.50 How I met your mother [3637864]		11.05 Efter tio [9484965]	
10.40 Oprah Winfrey show [6599135]		12.00 Nyhetskanalen [273749]	
11.30 Våra bästa år (R) [3864970]		12.05 Efter tio, forts [4156135]	
12.25 Project runway (R) [8515357]		12.55 Hem till gården [803845]	
13.20 How I met your mother (R) [3700131]		13.20 Hem till gården [7461932]	
13.45 Alla älskar Raymond (R) [427715]		13.55 Nyhetskanalen [6562628]	
14.15 Oprah Winfrey show [782203]		14.00 Trav [949932]	
15.10 Extreme home makeover [6428406]		14.25 Förlösningskliniken (R) [7266852]	
16.05 Funniest pets and people [4761680]		15.30 Nyhetskanalen [317319]	
16.35 Funniest pets and people [8443241]		15.35 Jon, Kate och åtta barn [1760680]	
17.00 Project runway [988715]		16.05 Ghost whisperer (R) [8553796]	
18.00 Hell's kitchen [959203]		17.00 That '70s show (R) [246796]	
19.00 Navy CIS [871965] Amerikansk kriminalserie från 2004.		17.25 That '70s show (R) [904999]	
20.02 2 1/2 män [916338] Amerikansk komediserie från 2004. Del 3 av 24. Då Jake råkar se sin skolförken naken hemma hos Charlie vägrar han att gå till skolan nästa dag.		18.00 Förkväll [9922999] Svenskt magasin från 2009. Här bjuds det på mode, skönhet, hälsa, inredning, relationer och populärkultur. Programledare: Elisabet Höglund, Yvonne Ryding, Carin da Silva.	
20.30 2 1/2 män [915609] Amerikansk komediserie från 2004. Del 4 av 24.		19.20 Keno [978154]	
21.00 Navy CIS [632999] Amerikansk dramaserie från 2008. Del 24 av 25. En ICE-agent blir mördad efter ett säkerhetslarm på SecNav och NCIS-teamet tvingas samarbeta med FBI och ICE för att lösa mordet.		19.30 Lokala nyheter [368357]	
22.00 Navy CIS [621883] Amerikansk dramaserie från 2008. Del 25 av 25. Efter Tonys konfrontation med Rivkin flyger NCIS-teamet till Israel.		19.35 Lokalt väder [6382086]	
23.00 Hell's kitchen [612135]		19.40 Ekonominyheterna [8913425]	
0.00 Navy CIS (R) [172433]		19.50 Vädret [8919609]	
0.55 2 1/2 män (R) [8381758]		20.00 Nyheterna [907680]	
1.20 2 1/2 män (R) [5444568]		20.30 Halv åtta hos mig [906951] Svenskt matlagningsprogram från 2009. Jessica Nylund står för dagens middag.	
1.50 Spin city [8703075]		21.00 Äntligen hemma [623241] Svenskt inredningsprogram från 2009.	
2.15 The unit [7627094]		22.00 House [629425] Amerikansk dramaserie från 2008. House och teamet får ett fall med en man som drabbats av oförklarliga blackout.	
3.05 Cityakuten [4871487]		23.00 Nyheterna [417222]	
3.55 Mission to Mars [27351346] FILM Amerikansk science fiction från 2000. I rollerna: Gary Sinise, Tim Robbins.		23.25 Sporten [1051048]	
5.40–6.00 The Boondocks [8480100]		23.35 Vädret [2737406]	
		23.38 Lokalt väder [302737406]	
		23.40 America's got talent [6063512]	
		0.40 Jordan, rättsläkare (R) [4225758]	
		1.35 The District (R) [1187988]	
		2.30 Arkiv X (R) [2593520]	
		3.15 The Practice (R) [4085723]	
		4.00 Popular [6860013]	
		4.45 Robin Hood (R) [2203568]	
		5.30–6.15 Bröllopsform (R) [6560278]	

	
6.00–10.00 Godmorgon med A-laget God morgon tillsammans med Petski, Magnus och Carina.	
13.50 Mat med Tina Tina tipsar studeranden om hur laga nyttig mat förmånligt. I köket blir det lax till förrätt, kyckling till huvudrätt och tårta till efterrätt.	
14.30 Kroppen på G Del 2 av 5. Snopp & snippa. Hur är det att få mens och spermier allra första gången?	
14.45–14.59 Om du var jag Tolerans.	
16.56 Toppform	
17.25 Gröna rum Träd är temat denna gång. Vi får se arborister i arbete.	
17.55 TV-nytt	
18.00 BUU-klubben	
18.30 Dok: Rosa drömmar, svarta hål Carola, Lotta och Tina är tre svenska kvinnor, som plötsligt mist sina män.	
19.30 TV-nytt	
19.55 Sportnytt	
20.00 Tuffa tag: Kovien mies-ten töissä Del 5 av 5. I Cornwall finns den största engelska fiskehamnen.	
20.46 Danmarks vilda djur Naturfotografen Jan Tandrup går ut i skogen för att leta efter en kronhjortskalv.	
21.00 Sportmagasinet	
21.30 Pinsamt Dansk komediserie. Del 10 av 10.	
21.55 5 minuter Bakom kulisserna på FST5: Att dubba barnprogram.	
22.00 TV-nytt	
22.10 Rebus Del 4 av 10. Den blottade miljonären. När en man skjuter sig själv inne på kontoret till en bank får Rebus ett tips om en eventuell finansiell skandal som han börjar undersöka.	
23.20 Oddsat	
23.35–0.05 Boktid Augustvinnaren Monika Fagerholm har skrivit en fristående fortsättning på Den amerikanska flickan.	

ÅLANDSKANALEN

KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

Nyheter och rakt på.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz

6.45–9.00 Gomorron. Med Eva Ericsson. **6.45** Beträktelse. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00–11.30** Förmiddag. Med Ann-Christine Karlsson. **9.00** Dagens väder. **9.15** Låshörnan: Vägen från Stormskäret. **9.30** Ålandsnytt. **9.40** Klassisk musik. **10.30** Ålandsnytt. **10.33** Min musik. Med Tomas Tornefiell. **11.30–13.00** Lunchdax. **11.30** Ålandsnytt. **11.45** Sportnytt. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15** Kulturen. **12.30** Gomorron. **12.55** Ålandsnytt. **13.00–16.00** Vardax. Med Tom Wiklund. **13.00** Lyssnarnas tio i topplista. **13.55** Ålandsnytt. **14.00** Rätt skall vara rätt. **14.55** Ålandsnytt. **15.00** Firardax. **15.55** Ålandsnytt. **16.00–18.00** Åland idag. Nyhetsmagasin med Emelie Svedjer. **16.00** Aktuellt. **16.15** Panorama. Heta frågor i de Åländska kommunerna diskuteras. Lyssnarna får messa och mejla in till programmet. **16.55** Ålandsnytt. Även 18:55. **17.05** Sportnytt. Även 19:05. **17.10** Åland idag fortsätter. **17.55** Ålandsnytt. Även 19:55. **18.00–21.10** Kvällsdax. Dagens bästa i repris. **18.00** Aktuellt. **18.05** Kulturen. Repris. **18.20** Gomorron. Repris. **18.55** Ålandsnytt. Repris från kl 16:55. **19.05** Sportnytt. Repris från kl 17:05. **19.10** Åland idag. Repris från kl 16:15. **19.55** Ålandsnytt. Repris från kl 17:55. **20.00** Åland idag. **20.45** Låshörnan: Vägen från Stormskäret. **21.00–21.10** Beträktelse.

Malena ser tillbaka

I våras vann mezzosopranen **Malena Ernman** Melodifestivalen med bidraget "La voix". I ESC i Moskva gick det inte lika bra. I "Krönika Melodifestivalen 2009" reflekterar opera-sångerskan över året.

SVT1 21.00

Se det med egna ögon
www.24.ax

5.55 Byn utan kvinnor [4629135]	18.00 Tv-nyheter och väder [3970]
6.25 Ettans morgon-tv [1295777]	18.30 Prisma Studio [8661] Aktualitetsprogram om vetenskap.
9.30 Coronation Street [7890970]	19.00 En fascinerande värld: På resa genom USA [1715]
10.15 Kungskonsumenten [7678672]	20.00 En sann historia: Bur-nout [83] Hur känns det när arbetslivet förjagar glädjen ur ens liv och man inte är trettio fyllda?
10.45–10.54 Finländska fotspår: Johan Mathesius [1204864]	20.30 Tv-nyheter och väder [15425]
11.00 Tv-nyheter [47864]	20.55 Sportrutan [1996203]
11.05 YLE News [8962661]	21.00 Saddams uppgång och fall [7964777] Del 2 av 2. Historien tar vid år 1995 då FN:s sanktioner plågar det irakiska folket.
11.10 Läkarcentralen på Clarence Street [1418883]	22.55 Miitta [9239654] Miitta Sorvali alias terapeut-tant Miitta lanserar sin mission.
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [77883]	23.25 Tv-nyheter [5385796]
13.00 Tv-nyheter [55864]	23.35 Prisma: Hur befolkades Jorden? [4840883] Del 5 av 5.
13.05 Gudstjänst [4465114]	0.20 Nyhetsfönster [86403346]
14.05 Dovrefjell – i snöstorm och brunn [2298154]	4.00–5.55 Nyhetsfönster [4092549]
14.30 Läkarna [9319]	
15.00 Tv-nyheter [21222]	
15.05 Herrskap och tjänstefolk [7770390] Vilt veckoslut. Tv-serie om tjänstefolk och deras herrskap i England under början av 1900-talet.	
16.00 Mot [4864]	
16.30 I historiens rum [8425] Del I av 8.	
17.00 Tv-nyheter [59067]	
17.08 Läkarcentralen på Clarence Street [300638357]	

6.00 Tellus-frågesport [6413357]	19.15 Tvåans höstväder [8869999]
6.50–8.48 Lilla tvåan [3193425]	19.20 Akuten [2526999] Får de funktionshindrade service? På väg att bli läkare.
8.53 På gräsostrnivå [306606932]	20.00 För några få skojar fler [11970] Även en präst har sina laster.
9.00 Oddsat [53951]	20.50 Finland express: på begäran av publiken [6445999]
9.15 Regionala nyheter [4535672]	21.00 Aktuella Tvåan [76845] Diskussion, kommentarer och kritik kring veckans teman.
10.35 McLeods döttrar [4961672]	21.35 Fotboll: Mästarnas liga [1757480]
11.20 Smakresa: Äkta Asien [7646406]	23.50 Comedy Inc. [5433999]
11.45 På riskgränsen: Fartygs-sänkare [7350319]	0.15 Fotboll: Mästarnas liga [43617]
12.35 En naturfotograf i fara [2131222]	0.40 Radio Millennium [5598384]
12.55 Sot och guld [5175226] FILM Finskt drama från 1945. I rollerna: Ansa Ikonen, Edwin Laine.	1.05 Tellus-frågesport [7625013]
14.25 Där björkarna susa [2878777]	2.00 Frågespel [2988164]
15.15 Treklövern [2122898]	3.00 Dolt ord [8388100]
16.40 Galen grej [1559777]	4.00 Sudoku [6388920]
17.10 Lilla huset på prärien [2706654]	5.00–6.00 Frågespel [8283556]
17.00 Will & Dewitt [72883]	
17.23 Lilla tvåan [300147661]	
18.00 Smultronstället [67796]	
18.50 Tv-nyheter [7739796]	
19.00 Regionala nyheter [47512]	
19.10 Sportrutan [8862086]	

5.30 Väder [4435154]	15.30 Lärlingen [879852]
6.05 Studio55 [6622208] Pratshow för dig som är över 50. Programledare är Pirjo Haapoja och Markku Veijalainen.	16.25 Eurojakten [963241]
6.25 God morgon Finland [52734203]	16.50 Nyheter [8234357]
9.10 Studio55 [1402870] Pratshow för dig som är över 50. Programledare är Pirjo Haapoja och Markku Veijalainen.	16.55 De vackra och de djärva [3433390]
9.35 Vad ska vi äta i dag? [8883154]	17.20 Vad ska vi äta i dag? [8217680]
9.40 Känslor och dofter [5230970]	17.25 Emmerdale [301777]
10.25 Eurojakten [5076425]	17.55 Dagens jobb! [4799628]
10.35 Emmerdale [2391425] Om livet i byn Emmerdale.	18.00 Emmerdale [538609]
11.05 Emmerdale [5318357] Om livet i byn Emmerdale.	18.30 Vihreä Kulta [546628]
11.35 Köpkanalen [8057222]	19.00 Sjuans nyheter [976244]
12.35 Astro-tv [4673425]	19.20 Dagens väder [237319]
13.10 De vackra och de djärva [2883845]	19.30 Dolda liv [283512]
13.35 Vad ska vi äta i dag? [6280932]	20.00 Eronnut nainen [364086]
13.40 Godmorgon Finlands bästa bitar [517086]	21.00 Lipstick Jungle [999796]
14.05 Nöjesnytt [3990970]	22.00 Tians nyheter [440425]
14.10 Alf [139048]	22.15 Dagens väder [5691406]
14.40 Läkarna [2353135]	22.20 Resultatrutan [2548690]
	22.30 C.S.I. New York [970661]
	23.30 Förehandlarna [976845]
	0.30 Tredje stenen från solen [7330723] Amerikansk komediserie. Ansiktet i TV-rutan. Mary och Dick är med i universitetets reklamvideo. Harry ska vara tandförförsta gången men misslyckas.
	1.00 Eurojakten [6254556]
	2.00–5.30 MTV3 Chat [78003471]

debatt

Odd Fellow också för kvinnor

■ **Svar** till signaturen ”Frågvis” under insändaren i Nyan den 26 oktober 2009 under rubriken Män i ett mörkt rum”.

Signaturen ’Frågvis’ skriver i sin insändare att ”Inte en kvinna är med i denna sekt”. Odd Fellow Orden är ingen sekt utan en internationell organisation, vars syfte är att utveckla människokärleken och samhörigheten mellan människorna. Odd Fellow Orden stöder sina medlemmars utveckling steg för steg, men de bär själva ansvar för sin egen utveckling och dess synlighet i det dagliga livet. Ordens symbol är de tre länkarna som representerar Vänskap, Kärlek och Sanning.

Visst är kvinnor med i Odd Fellow Orden! Redan 1979 bildades på Åland den första kvinnliga logen, nämligen rebeckalogen Maria Magdale-na, som har 109 medlemmar. 1994 var antalet rebeckor på Åland så stort att en andra loge bildades, det vill säga rebeckalogen Anna Lovisa, som har 85 medlemmar. Rebeckorna arbetar självständigt och i gott samförstånd med Odd Fellow-bröderna. Se artikel

Kvinnor välkomna. Insändarskribenterna vill rätta till missuppfattningar om Odd Fellows. Bilden är tagen i rörelsens festsal i staden. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

om Odd Fellow i Nyan fredagen 23.10.2009.

Medlem blir man på rekommendation av en Odd Fellow-medlem. Medlemsintagning sker två gånger/år och före intagningen ordnas informations-tillfällen. Signaturen ”Frågvis” skriver att ”man måste som man ha mycket pengar för att bli inbjuden till denna sekt”. De kostnader, som ett medlemskap i Odd Fellow för med sig, informeras om vid ovan-nämnda tillfällen.

Signaturen ”Frågvis” påstår att ”de inte pratar om att hjälpa andra människor i alla fall”. Ett felaktigt påstående eftersom det i varje loge finns ett understödsutskott som fördelar de medel som är budgeterade för välgörenhet. Eftersom unga och barn står vår Orden nära firades den 25-åriga självständiga verksamheten med, att Rebeckarådet och Storlogen vid ett festseminarium i Helsingfors den 17 oktober överlämnade 35.000 euro till Mannerheims

Barnskyddsförbunds Nätstöd-sverksamhet. Här på Åland kommer Odd Fellow att fira jubileet med att bli fadder för åtminstone ett barn i Zim-babwe.

Vi hoppas denna insändare har gett signaturen ”Frågvis” svar på sina frågor. Om inte går det bra att kontakta undertecknade.

Lisbeth Jansson
Distriktspresident
Stig Donning
Distriktsstorsire

MESSA NYAN
Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ ■ En gång blev två gånger sen blev det tredje gången och senare fjärde gången...träffpunkten var alltid på samma ställe och slutade helt i annan handling. **040**

■ ■ ■ Var kan man få prova och rida på häst? Får man väga hur mycket som helst? **En som undrar.**

■ ■ ■ Grattis Roland till ny buss. **0400**

■ ■ ■ Såg en katt i Godby med reflexväst. Vilken bra idé nu när det börjar bli mörkt ute. Det borde flera kattägare ha på sina kattor om de är rädda om dem. **040**

■ ■ ■ Jag har träffat en jättegullig tjej från Åland. Det är Gunilla. Hon är det finaste på Åland. Jag älskar dig din **Rolle.**

■ ■ ■ Aik aik aik aik aik... Aik aik aik aik aik aik aik aik aik aik... Aik aik aik aikåååååååååå... Aik aik aik aik aik.. SM GULD... Aik aik.. Aik.. Grattis.. **Lisa..**

■ ■ ■ Vad gör jag när jag ser min väninnas man sitta och hångla med en minst 20 år yngre kvinna än vad han är? **0457.**

■ ■ ■ Hej Loffe, det har kommit en ny buss till Åland. **0400.**

■ ■ ■ Dagens rosor till min älskade makka-pakka broder och hans kära opsidaysi flickvän för att ni hjälpte mig att flytta. Önskningar från hans **underbara hackkyckling till lillsyrra.**

■ ■ ■ Någon som tappat en Eckerölinjen-plast-påse med innehåll på Mariepark i fredags? **0457.**

■ ■ ■ Vit katt med gula fläckar hittad påkörd i Möckelö. Ligger öster om gaslagret. **040.**

■ ■ ■ Att utveckla äldrevården kan vara invecklat! **Anonym iakt-tagare.**

■ ■ ■ Vet att man inte ska klaga så mycket, men hur tänker man på trafikavdelningen?! Först byggs det en stor dyr skov/skarv som ingen Föglöbo knapp vill ha, sen byter ni ut Knipan mot Ejdern samtidigt som vi ska åka

via Överö = mycket färre turer på en mindre färja där till exempel pendlarturerna är fulla redan, och varför vi ska åka den vägen och hur länge har ni inget svar på, och aldrig 17 att ni någon jäkla gång frågar OSS! Tack för att jag fick avreagera mig. **Nu känns det bättre!**

■ ■ ■ När tänker Ålands Radio börja sända Firarmix på fredagar. Varför förstör ni allt som är bra undrar en. **Licensbetalare.**

ENGÅNGSERBJUDANDE

Använd kupongen du fick hem med Nyankortet

KALMERS

SITTKOFF

KÖP 5 BETALA FÖR 2

CD-skivor på våra specialhyllor. Vi bjuder på de tre billigaste.

Så långt lagret räcker.

Erbjudandet gäller t.o.m. 31.1.2010

Nyankortet

-sätter guldkant på till 2009

■ ■ ■ Nu har nog skiten hamna i fläkten hos Nordea....och inte tycks varnings-klockorna ha ringt

heller när 140 bara försvann! Otroligt men sant! **0400.**

■ ■ ■ Är det nån som har ansvar för Lervikshamnen i staden? Slumligt där nere, en hop trailers inväxta i snären, dåligt med parkering. Börjar bli dags att ta i med hårdhandskarna mot de som missköter hamnen. **040.**

■ ■ ■ Vassa kanter en brist i lekparken läser jag! Lekparkerna är trygga då? Eller? **050.**

■ ■ ■ Vad var det för skitsnack från öspelsorganisationens (eller vem fan det nu var) sida att ALLA som hjälpte till under spelen skulle få komma med på den där kryssningen. men tydligen räknades inga ordningsvakterna in i det, eller? För jag har då inte sett någon inbjudan! Skitstill! Vi slet lika mycket som alla andra! **0457.**

■ ■ ■ Förlåt till bilen jag körde ut så tokigt framför förra onsdagen! **040.**

■ ■ ■ Eftersom pappor inte tar sina barns superi på allvar så hoppas jag att Evorna tar tag i ungdomarnas alkoholvanor snart kan det vara försent. **0457.**

■ ■ ■ Kan man ge råd fast man är pank? **050.**

Också skärgårds-samarbete bör förnyas

■ **Nya Åland** frågar på ledarplats i fredagens tidning: ”Har Åland verkligen råd att inte samarbeta?”

Det gäller skärgårdssamarbetet mellan Ålands, Stockholms och Åbolands skärgårdar som inleddes 1978 och som sedan utvecklats och kompletterats med EU-finansierat gränsregionalt samarbete inom olika ”Interreg” program.

Svaret på frågan är tveklöst nej; Åland har inte råd att inte samarbeta. Men frågan är i vilka former och på vilken nivå.

En utvärdering av skärgårdssamarbetet skulle visa att det gett ett positivt resultat med erfarenhetsutbyte, samverkan inom marknadsföring och stimulans för vissa utvecklingsprojekt. Samtidigt har samarbetet institutionaliserats och fastnat i sina former och förvaltningsrutiner.

Ledaren illustreras av en grupp medlemmar i ”Skärgårdssmak” som från början var ett projekt inom ramen för skärgårdssamarbetet, men sedan blev ett aktiebolag på kommersiell grund. Så ska en regional slipsten dras. Initiera och stimulera till utveckling av projekt som klarar av marknadens förutsättningar.

På tidningens hemsida finns en icke-publicerad kommentar till ledaren som tydligt belyser frågeställningen:

Det är verkligen svagt av landskapet att stiga av medlemskapet i skärgårdssmak.

...Nu börjar det öppna sig vi får mer och mer gäster från övriga Europa, då hoppar man av??

Och när varumärket börjar

bli känt då stiger man av?! Jag känner skammens rod-nad på mina kinder!

Så skriver signaturen Jansson Kommentaren visar precis vad det är fråga om. Projektet Skärgårdssmak bär sig och varumärket är också utanför Norden.

Lyckas landskapsregeringen nu bryta bidragsslentrianen och i stället satsa på stimulans av affärsverksamhet med regional spridning med en offentlig sektor i bättre balans är också skärgårdarna vinnare.

Den 17 december 2007 tog Ålands lagting ett av sina viktigaste beslut för det åländska samhället. En majoritet bestämde att affärsutveckling i den åländska marknadsekonomi i allmänhet ska drivas av privata intressen. Samhällets roll är att säkra den gemensamma välfärden och infrastrukturen, men också hjälpa till med finansiering och riskkapital för samhällsekonomiskt värdefulla projekt. Ett golfprojekt skulle till exempel stödas med 30 procent.

Mot bakgrund av det principiellt viktiga beslutet borde den 17 december bli en allmän åländsk flaggdag för att lyfta fram anställda och företagare i det privata näringslivet och deras betydelse för samhällsutvecklingen, också i skärgården.

Heder åt den landskapsregeringen som stimulerar affärsutveckling, men än mer heder åt den regering som stiger av i tid och satsar på ny utveckling!

Olof Erland,
liberal lagtingsledamot

Begravningsplatsen bör vara hundfri zon

■ **Ris** till alla hundägare som hade sina hundar med sig på begravningsplatsen under Allhelgona. Jag har förstått att det är tillåtet att ta med hunden numera, men jag anser inte att det är passande och hoppas att det beslutet skulle dras tillbaka.

Det kändes respektlöst mot

de döda och kränkande för oss alla sörjande när en massa skällande hundar traskade på och runtom gravarna.

Det är väl meningen att gravgården ska vara en fridfull zon och ingen hundrastplats.

Ledsen och störd allhelgonafirare

Vart är världen på väg?

■ **Åkte** till Lemlands kyrkogård på lördagskvällen för att tända ljus och stilla sitta vid min mors grav.

Det var allt annat än en lugn stund. På kyrkogården sprang tonårstjejer 13-14år utklädda med djävulshorn och lekte kurragömma.

Vart är världen på väg? Vart har respekten för de avlidna och deras anhöriga tagit vägen.Detta vill jag inte vara med om flera gånger. RIS, RIS, RIS till er.

Besviken kyrkogårdsbesökare

HÄLGE

ZITS

”I de flesta demokratier skulle ingen känd person, i synnerhet inte en uppburen journalist som i åratals gjort anspråk på moral och hederlighet, komma undan med de generande bortförklaringar som Jan Guillou serverat under veckan.
PETER WOŁODARSKI I DAGENS NYHETER.

Mitt i allt Nina Fellman

Aldrig en enda dejt

Dejta, det gjorde man inte på min tid. Man kunde gå ut på en kopp kaffe eller på bio eller på en promenad med någon som visade intresse. Blev det något mer så blev det, annars inte.

När det började pratas om att folk gick på dejter tyckte jag det lät mycket märkvärdigt. Det beror förmodligen i sin tur på en överdos av amerikanska tv-serier, där dejtandet är en konststart, och att be någon om en dejt verkar vara lika stort som att fria.

Efter vissa efterforskningar i lunchrummet har jag nu kommit till att det är precis samma sak som förr i tiden, bara att det låter lite märkvärdigare.

I teorin kan man dejta fler än en människa samtidigt, så länge det inte finns en överenskommelse av något slag. För de flesta räcker det med en i taget. Så var det förr också.

Själv har jag aldrig dejtat. Inte en gång. De karlar jag träffade före yngre stenåldern, då min man och jag fann varann, var bara pojkar. I början av 1980-talet träffade man folk på fester och på krogen, och så gick det som det gick, och om intresse fanns kanske man träffades igen följande helg och sen var man ihop. Var man ihop var man alltid tillsammans, vilket i längden blev lite jobbigt och ledde till att man gjorde slut i panik för att få sitta hemma och titta på tv nån gång.

Minderåriga som var ihop gick runt, runt på stan och frös, satt i trappuppgångar och hånglade eller hemma i pojkrum och hånglade eller möjligen på bio och hånglade. Mynliga som var ihop gjorde detsamma, förutom att de också gick på krogen och hånglade.

När det slog slut söp gossen sig full och skämde ut sig. Sedan var det inte mer med det. Flickor som var olyckliga bölade mot sina flickvänners axlar tills mascaran rann i blåsvarta ränder längs kinderna.

Med åren infinner sig ett visst lugn. Min längsta relation under gymnasieåren var en kille jag var hemligt förälskad i under två år, men som aldrig ens tittade åt mitt håll. Vad visste han om alla heta möten vi haft och alla spännande samtal och rosor och resor? När han slutade skolan sa jag farväl till den tiden och tyckte att jag lärt mig mycket av vår relation.

Lite gammaldags hederlig längtan och trängtan är faktiskt inte fel.

Alla ni därute, ni som försöker och söker och dejtar och längtar. Hav förtröstan. Trösta er med att människan alltid är pinsam och fånig när hon försöker, men att ni trots allt inte på långa vägar är så pinsamma och fåniga som ni tror.

Tappar förtroende. En bank som luras och tar folks pengar, det är inte vad kunder är ute efter. Vore det skäl att påminna om att banker mer än någonsin har ett förtroende att upprätthålla.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Pengar i madrassen säkrare än på bank?

Att gömma sina pengar i madrassen, det är bland det dummaste man kan göra, det vet ju alla. Det är sånt som misstänksamma gamla damer gör, och så kommer det inbrottstjuvar, eller så dör tanten och pengarna eldas i misstag upp framför näsan på besvikna arvingar.

Eller så är det kanske inte så dumt i alla fall. Vårt förtroende för banker och deras moral i förhållande till sina kunder har fått sig många allvarliga törnar genom åren. Finanskrisen har än en gång blottat hur girighet och fartblindhet kan få de mest konservativa och ärevördiga institutioner på fall, och hur företag som lever på förtroendet att få förvalta andras pengar gång på gång missbrukar det, och dessutom får kunderna att betala minst dubbelt för sina tjänster.

Bilden av banken som en säker förvaltare av dina pengar och en kunnig rådgivare i ekonomiska frågor är helt enkelt inte gångbar längre. Sedan den förra djupa lågkonjunkturen finns bilden av banker som rasade ihop som korthus och fick räddas av staten, som sade upp folk så att hela föreningar grundades för före detta bankanställda och banker som omstrukturerades så att all service försvann och kunderna numera själva får göra jobbet.

Det är är kanske inte helt rättvisande bild, men den är väldigt stark. Precis när ett glömskans töcken ändå började lägga sig över den där tiden när folk fick gå från hus och hem för att de inte kunde betala sina bostadslån, då kom nästa kris. På Island ramlade botten ur ett helt

samhälle, och de isländska bankerna visade sig byggda av sockervadd och drömmar.

Enorma räddnings- och stimulanspaket har som syfte att ”återställa tron på finansmarknaden”, men, vad är det egentligen vi ska tro på. Att samma banker och finansinstitut ska bättra sig den här gången, och leva enligt någon mer högstämmd bankkodex som gör att de bara tjänar måttligt med pengar utan att försätta folk i vanmakt?

Näh.

När Nordeas Mermaid-affär kom upp i ljuset var det kanske många som tyckte att Sture Carlson nog kunde ha råd att förlora lite pengar, så rik som han är.

Det kanske han har, men det är inte det som är poängen. Poängen är att Nordea lurades. Banken lurade till och med sina egna lokalkontor att sälja en produkt som inte på några vis var så säker som man ville ge sken av, och det visste inte ens de banktjänstemän som sålde produkterna.

Nu, när 1.500 placerare förlorat sammanlagt 140 miljoner euro, då säger banken att man visst informerat sina kunder om riskerna, men att de ändå satsade, i hopp om en vinst på 6 % på det satsade kapitalet.

Det var alltså kunderna som var giriga och dumma, inte banken.

Redaktionen för det finska samhällsprogrammet MOT har försökt att med expert-hjälp reda ut hur Mermaid-produkterna är uppbyggda, utan att lyckas. Hela det satsade kapitalet är borta, trots att kunder, däribland Sture Carlson, blivit försäkrade om att det är säkert.

Vore det en annan typ av företag, säg en dagstidning eller en matbutik som så monumentalt lurade upp sina kunder, då skulle man få packa upp och slå igen, eller åtminstone backa undan och be om ursäkt.

Vore jag chef på Nordea skulle jag nog ta mig en funderare på vilken bransch jag är i, förtroendebranschen eller förtjäna-pengartill-varje-pris-branschen.

Det är det som är skillnaden mellan lång sikt och kort sikt.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981. Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag. Medlem av Tidningarnas förbund. Kontrollerad upplaga 2008: 7.349 ex.

FÖRLÄGGARE Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS Pb 21, 22101 MARIEHAMN Uppgårdsvägen 6 Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15) Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 444 e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450 Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare. Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman fn (018) 528 441 nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef: Anna Björkroos/Malin Tillström tfn (018) 528 442 redaktion@nyan.ax
Politisk redaktör: Annika Kullman tfn (018) 528 455 annika.kullman@nyan.ax
Familjeredaktör: Patrik Dahlblom/Nina Smeds tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm tfn (018) 528 466 kultur@nyan.ax

Sportchef: Maria Nykvist tfn (018) 528 478 sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN Delice Lindegren tfn (018) 528 457 annons@nyan.ax
ADMINISTRATION VD: Stefan Norrgrann tfn (018) 528 447 stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef: Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer: Margareta Sävstrand tfn (018) 528 443 prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER Fortlöpande helår..... 189 € halvår..... 97 € kvartal 49 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Target: onsdagar kl 12.00. Tel. 0600-9-1219. 5,05 €+Isa				

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.55 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 → 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 → 00.40 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15

Passagerare utan fordon/passagerare med fordon skall vara incheckad senast 30 min. före avgång
Transport till från Mariehamn-Långnäs reserveras med bätresan

L = Långnäs

BILJETTBYRÅN ändrad öppettid: 09.30-17.00

SILJA LINE

Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552 mån-fre 8-21, lör-sön 10-18
(1,72€/besvarat samtal+alltid ins/msa)
www.tallinksilja.fi

Sthlm - Mariehamn - Tallinn
17.45 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 → 04.50 - 18.00

TALLINK

Check-in senast 30 min. före avgång
Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552
(1,72€/besvarat samtal+alltid ins/msa)
www.tallinksilja.fi

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA
måndag-torsdag

M:hamn	Kapellskär
08.00	→ 09.15
16.00	→ 17.30
15.30	← 12.00
22.00	← 19.00

fredag-lördag

M:hamn	Kapellskär
07.30	→ 08.30
12.45	→ 14.00
18.30	→ 19.30
12.00	← 09.00
18.00	← 15.00
23.00	← 20.00

söndag

M:hamn	Kapellskär
12.00	→ 13.15
18.30	→ 19.30
17.30	← 14.00
23.00	← 20.00

Buss Stö-Kap avg från Cityterminalen 1 h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Även buss Kap-Stö (färdtid ca 1 h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland-Stockholm dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	→ 06.30
04.35 M	→ 09.40
09.55 M	→ 15.30
14.25 M	→ 18.55
14.10 M	← 07.45
23.40 M	← 16.45
07.45 M	← 18.00
03.20 L	← 20.10

Åland-Finland dagligen

ÅLAND	ÅBO/H:FORS
03.30 L	→ 07.35 Åbo
14.25 M	→ 19.40 Åbo
23.45 M	→ 09.55 Hel
14.10 M	→ 08.45 Åbo
01.00 L	→ 21.00 Åbo
04.25 M	→ 17.30 Hel

M = Mariehamn L = Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ord avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar att köra ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

Turlista t.o.m. 10/1 2010 (lokala tider)

Från Eckerö	Alla dagar	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn	Alla dagar	10.00	15.00	20.00
	Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00

Extraturer: Från Eckerö torsdag 15/10 kl. 08.30. **Från Grisslehamn** onsdag 23/12 kl. 20.00.

Nöjeskryss med buss, båt, à la carte och underhållning!
Fredagar och lördagar 18.30. Start från Bussplan 17.30. **30 €/person**

Buss: Till Stockholm **Cityterminalen** vid alla båtankomster. Från Stockholm **Cityterminalen** 2 timmar och **15 minuter** före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 timme före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning: tel. 28 300, växel 28 000
Grisslehamn tel. 0175-258 00
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

Alla dagar	M:hamn	Sthlm
	10:00	→ 15:45
	Sthlm	M:hamn
Sönd-Onsd	18:00	→ 02:00
Torsd-Lörd	18:00	→ 03:30

BIRKA PARADISE

Kontakta Ålandsresor tel 28 040
www.birka.se

Följ vädret
med Nya Åland

nyan.ax

TISDAG 3 NOVEMBER 2009

dagens ålänning

"Det är lättare att blåsa än att kratta"

På självaste Alla helgons dag är både Geta och Finström tysta och stilla. Inte en människa, inte en vindpust rör sig bland träden och vattnen är spegelblanka. Men i Tjudö står **Kjell Johansson** och höstrustar tillsammans med sin sambo **Lotta**. Han har en möjäng i händerna som det låter om. Det är en lövblåsare.

–Jag blåser löv och sambon krattar. Det är lättare att blåsa än att kratta, säger han med ett skratt.

Kjell Johansson jobbar som försäljare på Mattssons i Godby. Hans fritid går största delen åt till att rusta på huset och gården.

–Det är ett gammalt hus, byggt 1920. Vi har bott här i 16 år. Det stod ganska många år öde innan vi kom.

Kjells föräldrahem ligger bara en liten bit bort och det bidrog till att han och sambon köpte huset. Det har inte varit i släktens ägo tidigare.

–Vi bygger och bygger, men tydligen blir det aldrig färdigt. Kjell bygger mycket själv, men

Blåser löv. Kjell Johansson använder hellre lövblåsaren än krattan när han ska samla ihop löven på gården i Finström Tjudö. Foto: JONAS EDSVIK

tar också in hjälp av bekanta. Han och sambon har också reagerat på stillheten under dagen.

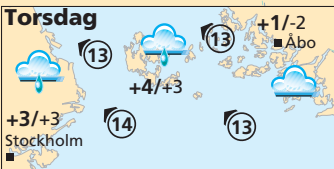
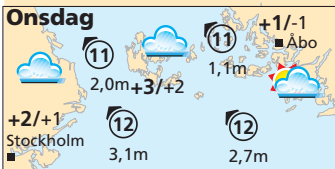
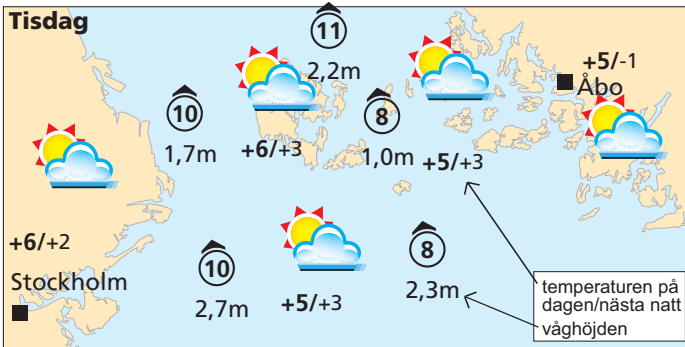
–Det är tydligen en sådan helg att folk tar det lugnt.

Många passar på att resa bort när de mörka månaderna infaller, men Kjell har inga sådana planer.

–Vi håller oss i hemknutarna

för det mesta. Det finns lite hela tiden att hålla på med, säger han och sveper med blicken över huset, gården och garaget. **Slutligen, vill du hälsa till någon?** –Jag hälsar till alla vänner och bekanta.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 451

I går kl 14

	temp.	moln.
Jomala	+6	☁
Åbo	+6	☁
Helsingfors	+5	☁
Stockholm	+6	

	temp.	vind	m/s
Nyhamn	+6	S	16
Märket	+7	SSO	17
Kumlinge	+6	S	10

Vattenståndet i går kl 14

Föglö	-15 cm	Åbo	-18 cm
-------	--------	-----	--------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	8:09	16:37
Helsingfors	7:50	16:17
Stockholm	7:14	15:49

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Max/min temp. 26.10 - 2.11. klo 8

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+8,1	26.10.	-6,1	30.10.
Åbo	+9,1	26.10.	-8,2	30.10.
H:fors	+9,6	27.10.	-4,2	30.10.

* =Dagar saknas

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	+5	
Åbo	+7	
Helsingfors	+7	☁

Utomlands i går

Köpenhamn	+6	Madrid	17
Oslo	+2	Rom	16
Bryssel	10	Aten	13
Moskva	+1	Las Palmas	26
London	12	Phuket	33
Paris	10	Peking	+2

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

Anmäl dig till Blomstallets binderikvällar!

Vi binder kransar och andra dekorationer i naturmaterial.

För mer info se
www.plantshopen.ax
eller tel. 040 5534 134
Gerd Karlsson

Välkomna!

BILREPARATIONER

- Hjulinställningar
- Besiktningskontroller
- Ombesörjer besiktning
- Service

TAGES
BIL & MOTOR

Fabriksg. 4. Tel 19 805, 0400 825 929

BILLIGA VINTERDÄCK
i alla märken
Ring så får du se!

Nordson så klart!
Tel 16 880 Servicegatan 20

Beställ tårta till farsdag senast onsdag 4.11

Farsdagsspecial:
Lakritstårta med mango

Choklad
KONDITORI OCH BAGERI

NORRBÖLEVÄGEN 2 tel. 22564
Mån-fre 07.30-15.00 / Lördag 10.00-13.00

Nyhet!
Tapetkollektionen Identity
från Midbec.

colorama Färghuset
Möckelörendellen tfn 16 216 Öppet: vard 8-17.30, lörd 10-14

POLARIS

9.990€
9.200€
+ frakt

15
VUOTTA SUOMESSA! KÄNNY POLARIS

Sportman X2 800 Nordic Edition
Specialmaskin för nordiska förhållanden

Sportman XP 850 4x4

11.790€
9.950€
+ frakt

Motor Verkstad
MARIEHAMN TEL 22591 WWW.LJUNGDAHLSMOTOR.COM
Godbyvägen 4. Månd-torsd 8.00-17.00, fred. 8.00-16.00 Lunch: 12.00-13.00

BÄRGARN AB ("Ring så drar vi") **21400**